

MAGYAR NÉPLAP

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI KATHOLIKUS HETILAP.

Megjelenik minden pénteken 16 oldal terjedelemmel.

A „Magyar Néplap“ előfizetési ára: Egész évre 1 frt 80 kr. Fél évre — „ 95 „ Negyed évre — „ 50 „ Egyes szám 4 kr.	A „Magyar Néplap“ és „Mezőgazda“ előfizetési ára: Egész évre 3 frt — kr. Fél évre . 1 „ 50 „ Negyed évre — „ 80 „	Felelős szerkesztő: LEPÉNYI MIKLÓS. Társ-szerkesztő: NÉMETH GELLÉRT.	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, L. ker., Dőry-utca 18. sz. — Ide küldendők az előfizetési pénzek, valamint a lapba szánt mindennemű közlemények, és esetleges reklamációk. Egy 5 hasábos hirdetési nonparailsor ára 10 kr.
--	--	---	--

A csodaember.

Beszélhetnek amit akarnak báró *Bánffy* főminiszterről, az az egy bizonyos, hogy rendkívül szerencsés ember, mert nála ugyan minden csütörtököt mond, de azért jelenleg a szabadelvű urak szemében nálánál nagyobb lángész e föld hátán nincsen. Nála csütörtököt mondott még az a közmondás is, „hogy a kinek az Isten hivalt ad, észt is ad hozzá“; csütörtököt mondott nála a közjogi vagyis a 67-es alapon álló pártok egyesítésére irányított törekvés is. De tehet-e ő róla, ha azok még politikai elvekről is beszélnek?

De ő nemcsak rendkívüli ember, hanem nagy politikus is. A nagy politikusokat ugyanis arról ismerhetni meg, hogy mindig mást beszélnek mint a mit tesznek, mást ígérnek mint a mit cselekedni szándé-



Dr. Schopper György.

kuk van. Nagyon hasonlítanak a mészáros-hoz, ki máshova néz és máshova vág. Szóval nagy cigányok s ha csak valaki nem nagyobb cigány náluknál, alaposan be is csapják.

Bánffy uram is igért tiszta választásokat, s szent Isten! milyeneket csinált Nyitrán, Bonyhádon, Csáktornyán, no meg Duna-Szerdahelyen is. Jobb erről nem is beszélni, mert ugyanis benne vagyunk még mindig a csömörlázba.

Igért állami közigazgatást, és a helyett behozta Nászód vidékéről a szabadalmazott Bánffy-féle török basáskodást. — Választási ügyekben kuriai bíraskodást ígért, de az is befagyott. Az igaz, hogy az ő választásaihoz egyáltalán nincs szükség semmiféle bíraskodásra, oly kristálytiszták

azok. — Igérte a valuta, vagyis pénzügyünk rendbe hozását, de úgy látszik ezt a műveletet II. Wekerének akarja ahagyni örökségbe.

Igért egy mezőgazdasági bankot, de azt mondja: minek a mezőgazdának a pénz? Ha több pénze van, csak boldogtalanabb, mert több adót kell fizetnie; ezt pedig a magyar ember nem szereti. Aztán meg mennél kevesebb lesz a mezőgazdánál a pénzmag, annál olcsóbb lesz választáskor a *voks!*

Igérte, hogy a déli vasutat államosítja és nem nyuzat többé bennünket annak méregdrága vitelbérével. De tehet-e ő róla, ha etekintethen Rotschild ur más véleményen van, s vele szóba se áll?

Igérte, hogy behozza a szesz-egyedárúságot, de mit tehet róla, ha a kétballábu regálébérlők ezt nem engedik meg?

Azt nem igérte, hogy Kossuth-Justh-Eötvösökkel, vagyis a 48-as és függetlenséggel, ő, a kérelhetlenségig 67-es főminiszter egye. ülni fog, de tehet-e róla, ha ezek a 48-as és függetlenségi fenegyerek oly egyszerre szerelmesek lettek az ő szép szeméibe és a 67-es kiegyezésbe!

Nem igérte, hogy a népjogát eltapostatja, a szabadválasztásokból csufot csinál, de hát tehet-e róla, hogy Tarnóczyéknak nincs érzékük az alkotmányosság iránt?

Nem igérte, hogy az adóprésem srófolni, a nép terhén nehezíteni fog, de hát tehet-e róla, hogy az állami anyakönyvelés és egyéb hiábavaló sallang pénzbe kerül?

Nem igérte, hogy a felekezeti békének utját szegi, a vallásos érzelmek sérelmét állandósítani fogja, de hát tehet-e róla, hogy a kath. papság izgatásai mindjobban elmérgesítik a sebet?

Szóval a mi főminiszterünk való ágos csodaember. Ő nem oka semminek, nem terheli a felelősség semmiért. Ő nem erőszakoskodik, csak Tarnóczy; nem ő etet-itat, veszteget, csak a kortesek; nem ő tartja izgatottságban az országot, hanem a kath. papság; nem ő rak újabb terheket a szegény nép vállaira, hanem az állami anyakönyvezés; nem ő paklizik suttyomban a Kossuth Eötvös-féle talmi függetlenséggel, hanem azok támogatják őt; ő nem fizeti a bölcseségét hirdető zsidó-szabadelvű ujságokat, csak potom néhány százezer forintnyi állami hirdetést juttat nekik évente. Ki volna tehát oly igaztalan, hogy Bánffy ur fedhetetlensége felől kételyt merne formálni? Ki volna oly igaztalan, hogy őt valamiért felelőssé merné tenni.

Oh Bánffy nagy ész, nagy jellem, nagy politikus; szóval egy rendkívüli csodaember, ki paradicsommá tenné a hazát, ha az a gonosz néppárt nem dülne föl az ő munkáját.

Aki nem hiszi ezeket, olvassa el a zsidó-szabadelvű ujságok bármelyikét s mindben így fogja találni.

Hogy pedig ezek nem hazudnak, no, abban kételkedni, már igazán szemtelenség lenne.

Dr. Bakonyi Elek,
ügyvéd.

POLITIKAI HIREK

Magyar udvari marsalli hivatal. A király óhajára Budapesten legközelebb magyar királyi udvari marsalli hivatalt létesítenek, melynek élére gróf *Apponyi* Lajost nevezik ki magyar királyi udvari marsallá. Az udvari marsall számára a budai királyi várpalotában külön hivatalt szerveznek a megfelelő hivatalnoki személyzettel. A magyar királyi marsalli hivatal közvetlenül hűbeeg *Hohenlohe* főudvarmester hatásköre alá lesz rendelve.

Részleges miniszteri válságról beszélnek politikai körökben. *Festetics* gróf visszalép a földművelésügyi tárcától és helyét *Perczel* Dezső foglalja el. *Festetics* visszalépésének oka állítólag az, hogy korlátozva érzi magát miniszteri hatáskörében.

Főispáni beiktatás. Négy évi távollét után Vasvármegye visszanyerte egykori alispánját, *Reissig* Edét, ki időközben Békésmegye főispánja és a kereskedelmi minisztérium államtitkárja volt. A visszatérő, mint Vasvármegye főispánja jelent meg újból a megyében. Az új főispánt a megye pártkülönbség nélkül igen szívesen és ünnepiesen fogadta e hó 11-én. Az ünnepség a római kath. templomban kezdődött, hol a Szentlélek segítségül hívása mellett istentisztelet volt. Utána törvényhatósági gyűlés volt, melyen a főispán letette a szokásos esküt és hosszabb beszéddel foglalta el székét.

A nyitrai választás. Lehetetlen meg nem undorodni azoktól az alacsony fogásoktól, melyeket a könnyű lelkiismeretű kormánypárt Nyitrai megengedett magának. A legszemérmelenebb hazugságokat bocsátotta világgá potyán előző szolga lapjai által, a néppárt izgatásairól, erőszakoskodásairól és vesztegetéséről. Pedig a tény az, hogy az ártatlant játszó *kormánypárt* izgatott, erőszakoskodott és vesztegetett. A mi embereink imádkoztak. Velük az Isten sz. lelke volt, de kérdés, minő lélek vezette amazokat? Tessék csak azt vizsgálni, hogy az iszákosok, a kocsmahősök, az eladó jellemek a néppárton voltak-e vagy a kormánypárton? Jegyző urak és szolgabírák! vajjon a néppárt számára csődítették-e a választókat, vagy a kormánypárt számára? Nálunk szól-e a muzsika vagy amott? nálunk folyik-e a bor vagy amott? a választási elnök a mi pártunkbeli-e, vagy a másik párti-e? Ezekre tessék felelni föllentgető atyafiak! Vagy azok a lócsalábú, kampósorru nagy hősök, kik e hó 16-án ifju *Zichy* János grófort az ugynevezett *török-kapunál* „abcug” kiállításokkal fogadták s a kíséretben kocsikázó kath. nőket sárral megdobálták, talán bizony azok is néppártiak? Ellenkezőleg, a néppárt oly nyugodtan, oly méltóságosan viselte magát a legdurvább bántalmakkal szemben is, hogy teljes elismerésünkkel adózunk neki. Pedig nagy többségben levén, akár szétszedhette volna az ingerkedő zsidópártot. Az ellenpárt azonban bizik a katonaság szuronyáiban. Igazán

büszke lehet arra a nagy ragaszkodásra, melyet csak gyilokkal biztosíthat magának! De ti rövideszü urak, még soha se gondoltatok arra, hogy hátha abba a szoros mundérba bujtatott nép fiának fülébe valami manó azt találna sugni: mért sütnéd fegyveredet a te atyádfiaira a te testvéreidre? Hisz a néppárt a te legjobb barátod, mely a te jogaidat is védelmezi. S hátha erre a csábításra az a fgyver hátrafelé sülné el! Nos, mi lenne akkor?

De hagyjuk ezt a hazudó oláhcigány bandát. Nézzük a választást. Mult szerdára kitűzött választásra az egész kerület bevonult Nyitrára. Már bevonulásnál látni lehetett a Zichy-párt tulnyomó többségét, mely mint kitűnően rendezett hadsereg, tömör sorokban sietett Nyitra felé. A képviselők közül ismét többen rándultak a választásra, annyival is inkább, mert Szulyovszky Dező, a második választás elnöke egy hajszálnyival se bír több fogalommal a honpolgári jogok szabad gyakorlásának biztosításáról, mint Tarnóczy szivattyus. A szavazás ismét két bizottság előtt folyt. Az egyiknek elnöke az emlegetett Szulyovszky, a másiké A Magyar Miklós. A szokásos fogások a választásnál is nagyban szerepeltek. Az ellenpárt győtrése a szavazóknak, a szavazóhelyiségtől való elzárása, a néppártiak visszavetése ép ugy folyt most is, mint az első választáskor. Szulyovszky oda akarta vinni a dolgot, hogy Janicsot 200 szótöbbséggel választatja meg. Kergetett is a néppártiak közül el annyit, a mennyit csak jónak látott. De 200-at még se tudott összehozni. Szörnyű erőszakoskodásai révén azonban 66 szótöbbséget mégis szerzett Janits urnak, akit a csütörtökön reggel zárult szavazás után képviselőnek jelentett ki. Hogy ez eredményt elérhesse Zichynek 400 szavazóját utasították vissza. A választást, melynél a multkori igazságtalanságok ismétlődtek, a néppárt kérvénnyel támadja meg.

Fenyegetések. Az aranyborjut imádó liberális sajtó meg nem foghatja, hogy a római Szentszék nem akar ugy táncolni, amint ő füttyül. Ez annál kellemtlenebbül érinti, mert az egyházon kívül minden más az ő nótáját járja. Még ezt az egyet kéne csak igájába hajtania s aztán ő lenne a világ ura. Meg is próbálja mindannyiszor, valahányszor egyik másik egyházi javadalom, különösen püspökség üresedésbe jut. Sietve siet ilyenkor azok közül a papok közül válogatni ki jelöltjeit, kik az ő táborába tartoznak s kiktől nem kell tartania, hogy borsot törnek az orra alá. Róma azonban nagyon jól ismeri a messze országok papjait is és az ily nagyérdemű urakat közönségesen vissza szokta vetni, a liberális kormányok és sajtójuk rettenetes bosszúságára. Most is ily eset van szóban. Ugyanis az úrszédesben levő lugosi görög szertartású püspökséget kéne betölteni. Van a magyar kormánynak egy tanörithatlan nagy híve a görög szertartású katolikus papok között. Becses neve Rezey Szilvius. Jelenleg kormánypárti képviselő. Az egyedüli pap, ki a kormánypártban a polgári házasság benyújtása után is benmaradt. Látható tehát, hogy az igen felvilágosult derék uri ember jellemes tagja a papi testületnek. E kiváló ur, hűségét szeretné a kormány megjutalmazni azzal, ami nem az övé: a lugosi püspökséggel. Egy kis bibéje van azonban ez ügynek. Ugyanis, amit a kormány nagy érdemnek tart, Rómában éppen nem tartják érdemnek. Ez aztán egy kis akadályt gördít Rezey ur kinevezésének jóváhagyása elé. Persze lühöseket ezért azok a jeles liberális új-ágok, de meg Rezey ur, se valami nagyon örül neki. Fenyegetik is a Szentszékét és zsidógyerekekhez illő tudatlansággal firkálnak össze az ügyről egész zöldségek kerteket. Így például a kormány bölcseségének német-

nyelvű szemetes ládája, a „Pester Lloyd” azt írja: Tudja meg a római udvar, hogy a királynak a pápa beleegyezése nélkül is joga van püspöki javakat és főrendiházi jogosultságot osztogatni. Mi meg azt mondjuk a Pester Lloydnak: Tudja meg a Pester Lloyd, hogy osztogathat a király mindent, de püspöki méltóságot és küldetést nem. A lugosi püspöki székekkel járó főrendiházi tagságot és javakat odaadhatja a kormány Rezey Szilviusz urnak, de se a szántóföldek, se a főrendiházi ülés nem tennék püspökké és se nem bérálhatna, se papokat nem szentelhetne, se püspöki szertartáskönyv szerint nem misézhetne, sőt valószínűleg még amugy se, mert az állami püspököket Róma föl is szokta függeszteni. Azért hát egy kissé csöndesebben jó urak!

A legujabb függetlenségi tan. A függetlenségi pártnak az az árnyalata, mely *Eötvös-Kossuth* kétfejű sasok vezérlete alatt akarná boldogítani e szegény hazát s mely Bánffy miniszter urnak az észet szolgáltatja, kezd őszinte lenni. Amit mi már évek óta hangoztatunk, hogy függetlenkedésük csak népámitás mert suba alatt a kormánnyal trafikálnak, ime arra most ők maguk szolgáltatnak meglepő bizonyítékot. Kijelentették, hogy *nem akarják a kormánnyt megbuktatni*, hanem (mint ravasz képmutatással füllentik) csak a haza javát önzetlenül előmozdítani. Erre a kijelentésre aztán a függetlenségi párt tisztesegebb árnyalatának elnöke *Bartha Miklós* a Magyarország hasábjain leszedi az ámitókról a keresztvizet. Kimutatja, hogy minden ellenzéki párt csak akkor érvényesítheti elveit, ha kormányra jut. De hogy a kormányra juthasson, minden erejével azon kell lennie, hogy a fennálló kormánnyt megbuktassa. Az olyan ellenzék, mely kormánnyt buktatni nem akar, mint *Eötvös-Kossuth-féle* függetlenség, az nem ellenzék, hanem *népámitótkos kormánypárt!* — Tapolcaiak, ugyan büszkék lehettek képviselőtökre! Jól bevásálatok!

A függő javaslatok és a főrendiház. A zsidó vallás recepciójáról és a vallástalanság szabad gyakorlatáról szóló javaslatok a főrendiházba május hóközépen kerülnek most már *harmadszor* tárgyalás alá. A katolikus főrendek már készülnek az új harcra. S bár Bánffy ur hiszi, hogy most majd sikerülni fog e javaslatokat keresztül hajtani, mert egy pár liberális főrendiházi tagot kineveztetett, mi meg azt reméljük, hogy harmadszor is visszaveti a főrendiház.

Országgyűlés.

Apr. 23. Az ünnepek után ma tartotta a ház első ülését, nagyon kevés érdeklődés mellett. A képviselők nagy része még mindig vakációzik, mert persze a munkába nagyon belefáradtak.

Az elnök Zichy Jenő gróf levelet mutatja be, melyben öt hónapi szabadságot kér a célja, hogy ez idő alatt magyár eleink óshazájának felkutatása céljából Ázsiában tanulmány utat legyen. A ház szívesen megadta a szabadságot.

Kossuth Ferenc mandátumának bejelentése és több kérvény bemutatása után áttért a ház a főrendiház által visszautasított két törvényjavaslat újabb tárgyalására. *Bessenyei* Ferenc előadó javasolja, hogy vál-

örökrendű püspökök az őrdékes levelet közzé a
Rozsnyóiban jelenben boldogult nagy nem és
hán által visszautasított két törvényjavaslat újabb tárgyalására. *Bessenyei* Ferenc előadó javasolja, hogy vál-



tozatlanul küldje vissza a Ház a főrendekhez a javaslatokat. Elnök a tárgyalást 26-kára tűzte ki.

Ugron Gábor arról értesült, hogy Sima Ferenc képviselőt Szentesen Mátéffy szolgabíró egy bottal megütötte. Kérde: van-e erről tudomása a miniszterelnöknek s miként fogja a képviselőt hasonló botrányos támadásoktól megóvni? Percel Dezső belügyminiszter: Hozzá az esetről hivatalos jelentés nem érkezett, de megtesz minden, hogy az esetről helyes megvilágítást nyerjen.

Elnök: A Ház jövő pénteken tartja első érdemleges ülését. Napirendre van tűzve a szabad vallásyagkorlatról és zsidók recepciójáról szóló főrendiházi üzenet, azután a Rába és mellék folyóinak szabályozásáról szóló javaslat harmadszori fölolvása következik. Ugron Gábor felhossa, hogy a képviselőválasztási bíráskodásról szóló javaslat már évek óta a bizottságnál van, mely jelentését a Háznak mindaddig nem adta be. Meddig kell még erre várunk? Elnök azt hiszi, hogy a felszólalás a bizottság tagjainak elég figyelemztetés lesz s hiszi, hogy ezután igyekezni fognak munkájukat befejezni.

Ezzel az ülés véget ért.

A roznói püspök temetése.

Oly nagy pompával és oly őszinte mely részvét mellett még senkit nem kísértek Rozsnyón örök nyugalomra, mint folyó hó 15-én Schopper Györgyöt.

A kora reggeli órákban megkondultak a város harangjai és megindult a népvándorlás a püspöki lak felé, a hol a püspök ravatala állott. Gyönyörű tavaszi nap ragyogott le az égboltról a felvidéki városkára, mely e napon találkozási helye volt négy egyházmegyei papi intelligenciájának és katolikus közönségének. A temetőbe vezető út zsufolva volt emberekkel, míg a püspöki nagy kapuja előtt egyik hintó a másik után állott meg. Nyolc óra után érkeztek Rozsnyóra a közeli falvak népességei a kik gyalog jöttek el a temetésre. Ugyancsak reggel érkezett meg Kassa felől remek négyes fogatán Bubic püspök titkárával és Benedek jászói préposttal. A temetési szertartás az összes harangok zugása közepett reggel 9 órakor kezdődött. Bubic püspök teljes ségedlettel szentelte be a halottat a rezidencia nagytermében. A beszentelés után megindult a fénves gyásmenet a székesegyházba. A szertartás alatt a temetés végéig az összes üzletek zárva voltak, a házakon gyászlobogók lengtek, míg az égő lámpák fátyollal voltak bevonva. A példás rendet mintegy 200 tűzoltó és 150, a püspöki építkezéseknél alkalmazott munkás tartotta fenn a hosszú uton.

A koporsót a székesegyházig az egyházmegyei pap-ság vitte. A templomban ezután zenés gyászsistentisztelet volt. A rekviem után a menet az előbbi sorrendben indult meg az elhunyt által alapított Schopper-kórház kápolnája felé. A koporsót a kápolnáig a város előkelő polgárai vitték felváltva. A kápolna előtt még egyszer beszentelte Bubic a koporsót, azután a főoltár mögött az egyik fülkében helyezték el az egyszerű díofakoporsót. A temetésnek délben 1 órakor volt vége.

Schopper György püspök önmagáról.

Rozsnyónak Istenben boldogult nagy nevű és örökemlékü püspökének egy érdekes levelét közlé a

„Budapesti Hirlap.” Önéletrajz e levél, melyet dr. Spinóza fölkérésére irt a nagynevű püspök, ki dr. Spinózának az egyetemen elöljárója volt.

Érdekesen világlik ki e levélből a nagynevű egyházfejedelem erős jelleme és rendithetetlen katolikus-sága, valamint azok az üldözések, melyeknek a hatalom részéről ép azért volt kitéve, mert az egyház érdekei felett soha nem lehetett vele alkuba állni, amit a derék liberális urak oly nagyon szeretnek tenni.

Schopper püspökre vonatkozó érdekes dolgozat a következő:

Az 1864—5-iki tanév egyik téli délutánján nem mi den felszélkül kopogtattam a budapesti tud. egyetem Rector Magnificusának*) régi postautcai lakásán.

Mint egyetemi tanulóknak akadt sürgős elintézni valóm az intézet igazgatójával, aki gyengélkedés miatt pár napig nem jött fel hivatalába. Nem minden felszélkül szántam el magam, hogy a nagyságos rektor ur magánlakásán alkalmatlankodó n. Kissé tartottam a barátságtalan fogadtatástól, mert kispapismérséimtól nem sok előnyös t hallottam szigorú tanáruk módorának udvarias előzékenységéről. De a szükség parancsol. Rövid szurkolás után becsöngettem.

A következő percben már előtte állottam egy választékosan butorozott, az aranyos kötésektől ragyogó könyvtárteremben. A fekete öltöny, mely a közép-magasságu, kissé kinőtt egyházi férfiú szikár természetét fedte, még szigorította egy hajlott, vékony orr által uralt arcának vonásait.

„Hát még a magánlakásán is megtalálják önök a rektort, ha hallják, hogy betegeskedik?”

E nem éppen nyájas szókkal vezette be fogadtatásomat. De meggyőződve ügyes bajos dolgom sürgős voltáról, csakhamar nyájasra fordította módorát, barátságosan leültetett, tövirül-hegyire kikerdezt turelemmel s miután egy csé-ze téára is meghívott, el nem bocsájtott magától a míg teljes megnyugvásomra el nem intézte dolgom.

Innét ered Schopper György doktorral, a későbbi püspökkel harminc évre visszanyuló ismeretségem és bizalmas viszonyom, melyet meg nem zavart néz teinknek őszintén kifejtet eltérése.

Schopper György dr. alant következő, erős egyéniségét kidomborító sorait azon alkalommal intézte hozzám, midőn 1883 nyarán a lemondásáról a lapokban keringő hírek iránt kérdést intéztem hozzá s egyuttal életének tárgyiasan megírandó adatait kértem tőle bizalmasan. De hadd beszéljen magáról tekintet nem ismerő őszinteségével a boldogult főpap maga.

Igen tisztelt Doktor ur! Midőn augusztus 27-ről kélt bizalmas soraira válaszolok, válaszomat mindenek előtt becses sorainak azon részére irányozom, melyben csodálkozását méltóztatik kifejezni a felett, hogy én a kormány mellőzéseért hagyom oda püspökségemet, — megjegyezvén miként teheti ezt okos ember? — Megengedi, igen tisztelt Doktor ur, hogy a kölcsönt, habár kamat nélkül is, rögtön visszafizethessem.

En részemről azon csodálkozom, hogy egy oly okos ember, mint Ön, hogy indulhat. holmi irodalmi kloakák hazugságai és rágalmi után, melyek mindent tudnak, csak tisztességet nem ismernek? Soha, senkinek sem panaszkodtam föltűnő mellőztetésemért. Ezt inkább igen természetesnek találtam. Mert ez, a féleszű Trefortnak**) volt boszumúve, ki püspökségem kezdetétől fogva, midőn a pápa családokozhatatlanságát kihirdettem, mindig üldö-

*) Az egyetem igazgatójának a címe.

**) Akkori vallásügyi miniszter.

Szerk.
Szerk.

zött és ebbeli igyekezetében a legnemtelenebb fegyverektől sem riadt vissza, sőt két esztendő előtt odáig vetemedt, hogy bolondnak akart feltüntetni, csak hogy a püspökség kormányzásától megfoszthasson. Az ügy egész ő felségéhez jutott és hogy ma nem vagyok bolond, csak ő felségének köszönhetem, ki e nemes miniszter dühöngő agyarkodásainak határt szabott. De Trefortot nagyon gyorsan elérte a nemezis. Nem telt egy esztendeig és ő volt a bolond és mint ilyen hagyta el az árnyekvilágot. — És ilyen embertől vártam volna elismerést, kitüntetést! Akkor aztán igazán nem volnék okos ember.

Különben is a kitüntetésekre soha egész életemben nem adtam semmit, tudván igen jól, miként szoktak ezek a romlottság korszakában szereztetni. Nem a fityegő szalagok és a kongó címek után itélem és becsülöm én az embereket. A rendjelekkel fődött mell és az üres cím alatt sokszor igen aljas emberkek lappanganak. Különösen napjainkban, midőn holmi erkölestelen és kétes értékű szolgálatokért tüntettek ki az emberek, vagy midőn a kitüntetést pénzen lehet vásárolni. (Lásd: Várady Gábor, Wilson stb.)

Szereplési viszketegben soha sem szenvedtem. Sorssal mindig meg voltam elégedve, semmit sem kerestem. A püspökséget akaratom ellenére rám tukmálták. Maig is sajnálom, hogy elhatározásomban, — hogy nem fogadok el püspökséget, — magamat megintgattattam. 18 évig viselem a keresztet, 48 évig szolgállok; testi erőm rohamosan fogyván és köszvényes bántalmaktól gyötörtetvén, 71 éves koromban talán mégis jogos igényt tarthatok — a nélkül, hogy bárkinek is terhére esnék — a nyugalomra. Papságom ostromlásának engedtem, azon kikötéssel, hogy midőn teljesen munkaképtelen leszek, békességben engednek körülből távozni.

De nehogy talán Doktor ur azt higgye, hogy én mindezekért neheztelek önre, közlöm az ön által kívánt életrajzi adatokat, a mennyire ezt nyári magányomban tehetem. Tehát születtem 1819-ben Pesten, becsületes német polgári szülőktől, mi szinte bünyül rovatik fel nekem a pizskos hírlapiradalomtól. Ha valamely debreceni civistől, vagy Kenedi, Pulszky és hasonlók emberektől származnék — talán megkegyelmeznének! — 4 éves koromban elvesztettem édesanyámat; — 7 éves koromban elvittek a tatai Piarista intézetbe, honnan öt év múlva a nagy kolera idejében akadályokkal hoztak haza. A két felső gimnáziumi osztályt szinte a piaristáknál végeztem, Pesten. — 1833-ban a papnövénydekek közé fölvetetvén, Pozsonyba a papnövelő intézetbe kerültem, a hol fiatal korom végett két esztendőt töltöttem. A másodikát, mint Doktor. — 1835-ben Nagyszombatba kerültem és a bölcséleti tanulmányokat ott végeztem. — A hittudományi tanulmányok végzésére Bécsbe a Pázmányintézetbe rendeltettem, hova már mind bölcsészettudor érkeztem. A teológiát 1841-ben befejeztem, egy szigorlattal távozván Bécsből. — 1842-ben papnak szenteltettem és ugyanazon év szeptember havában Pozsonyba rendeltettem a jezsuiták templomába, mint hitszónok. 1846-ban tanulmányi felügyelő lettem a Pázmányintézetben. Ott talált az 1848 is, mely sok félelmet és kelemellenséget szerzett, senki sem férvén a bőribe. 1849-ben az előadások szünetelvén, ez évet Pesten testvéremnél töltöttem. Ugy látszik, hogy ez alkalmat szolgáltatott néhány testvérnek, kik az árulkodással Gschäftet üztek, hogy engem, mint valami veszedelmes forradalmárt feladtak. Az Ujépületbe*) ugyan nem jutottam, de állomásomtól megfosztattam és előbbi

*) Pesten kaszárnya. 1849-ben börtönül használták. Szerk.

helyemre lettem visszaküldve Pozsonyba, a honnan előlépttettem. Gyanítottam, hogy valami gazság van a dologban és a nem érdemelt megalázást csak egy évig türtem és mindenről lemondva, a magánéletbe vonultam vissza és négy évet Pesten töltöttem. Később észrevették magukat, hogy biz hiba történt, édesgettek, de én feléjük sem mentem, nehogy valamit keresni látszassam. — Végre 1854-ben pályáztam egyetemi tanárszékre, mi által belekerültem a kelepcebe. Scitovszkynak*) engedélyére volt szükségem; ezt felhasználta és hamarosan kinevezett hittanárnak az esztergomi papnevelőbe, azzal biztatva, hogy az egyetemi tanárságot el nem nyerem. De 1855-ben kineveztettem egyetemi tanárnak. Midőn 1860-ban az egyetem megillető jogaiba visszahelyeztetett, én voltam az első törvényes tanácsnak tagja, mint hittankari dékán. — 1861-ben Pauler rektorsága alatt Márkfi elhalálozván, én lettem pro-rektor-nak megválasztva. 1864—65-ben egyetemi rektor voltam. Rektorságom alatt szerencsétlente ő felsége legmagasabb látogatásával egyetemünket Pálffy Mór gróf kormányzó kíséretében. Ez örvedetes esemény emlékére egy ezer forintos alapítványt tettem állampapirokban, melynek évi kamatai a karok sorrendje szerint osztatnak ki. — Tanárkodásom ideje alatt állami vizsgáló is voltam az egyházi jogból. A jogász urak — bizonyos okok miatt — vizsgáló kartársaimat jobban szerették. 1868-ban esztergomi kanonoknak neveztettem ki, 1868-ban primási oldalkanonoknak, 1870-ben apátnak, 1869-ik év végén a hercegprimással Rómába vándoroltam a zsinatra. Visszajövet 1870-ben a Pázmányintézet rendezésével bizattam meg és 1872-ki január elején püspöknek neveztettem ki. És azóta szerencsétlennék érzem magamat.

A püspökséget legvilágosabban úgy jellemezhetem: énnekem egy fagaras jövedelmem sincs. Évi számadásaimból az első címet: „adtunk a püspöknek“, már régen kiküszöbölték és e helyett a bevételek között egy más cím szerepel, t. i. „Kölcsönt kaptunk ő méltóságától“ természetesen soha nem fizetés fejében. — Ma igen sajnálom, hogy nem jegyeztem fel püspökségem kezdetétől, hogy mennyivel járultam a gazdasági pénztár fölsegélyezéséhez. Ezt csak 1881 óta teszem, midőn emberbaráti intézetek építéséhez fogtam. — Jegyzeteim szerint nyolc év alatt 163.228 frt 56 krt kölcsönöztem mai napig gazdasági pénztáromnak. Ide nem értem a személyes kiadásokat, ugymint: könyvek, előfizetések, ruhák, utazások, bérmutak, fürdői költségek, adakozások és több eféléket.

De ezen a nyomoruságon nem igen lehet csodálkozni. Vagy honnan legyen a rozsnyói püspöknek jövedelme? Összes birtokai nem rugnak 7000 holdra; ez is három felé elszórva. Mívelhető föld van 900 hold; a többi erdőség, melynek fáját nem lehet értékesíteni. Igen örülök, hogy Andrássy Manó gróf rozsnyói fát szenelésre megveszi és fizet méterjeért 70 krt. Föld Rózsnyón 63 hold van összesen. — Somodi azon teherrel adományoztatott a püspökségnek, hogy ő fizesse a székesegyházi kart, a mi körülbelül 2000 frtra rug, a mi marad, az övé. Tessék ezekhez hozzávetni a három elszórt birtoknak házi kezelési költségét! És ha bérbe akarja adni az ember az ilyen, így kezelt birtokocskákat, ez egész világ kigyót-békát kiált. Pedig ily parcel-lak házilag kezelve nem jövedelmezhetnek. De azért akár van a püspöknek, akár nincs, folytonosan hivatkoznak a püspök nagylelkűségére, hazafiságára. Midőn ez a kormány részéről történik, ezt valóságos gunynak tekin-

*) Akkori hercegprimás.

tem, mert ők igen jól ismerik velem együtt a püspökséget és három év alatt kaptak 9000 frtot. De ezt sem kapták volna, ha becsületes emberek gyanánt kötelességüket teljesítették volna. Egy gátszakadás helyreállítási költségeit rám tukmálták, ki 1872-ben lettem kinevezve, a gátszakadás pedig 1869-ben történt. Hiába tiltakoztam, hiába bizonyítottam az eljárás törvényellenességét, az övök volt a hatalom és *liberális emberek* voltak.

A roznnyói püspökség összes évi bevétele rendszeren 35 ezer forint. Ebben befoglaltatik regálejövödelem, urbéri kamatok, 2000 frtnyi segélypénzem — másoknak 20 ezret osztogattak — és a tőlem fölvetett kölcsönök is. Az idén annyise lesz. Nem lehetett felette nem boszankodnom, midőn Boncz ur a Kongruáról irt füzetében a püspökséget 35 ezer frt tiszta jövedelemmel mutatta ki. Ez egy valóságos humbug, egy célzatos hazugság, melyre szüksége volt, hogy a kongrua pénztárába tőlem 3500 frtot kprésseljen. Hogy existálhassak, nekem adnak 2000 frtot és az alpapság részére tőlem 3500 frtot követelnek. Minek lehetne az ilyen eljárást bátran nevezni. Ezek a *liberális* urak már sokat engedtek meg maguknak irányomban és mindenkor igen keveset hederítettek a becsületre és igazságra. Isten áldja meg őket!

Hogy mennyit áldoztam ekkoráig, azt igen nehezen tudnám megmondani, mert az áldozott összegek sehol sincsenek följegyezve, csak az élet könyvében. Püspökségem elfoglalásakor a szokásos dinom-dánomot, eszem-iszomot kerültem. De nehogy azt higvjék, hogy ez smucigságból történik, különféle jótékony célokra néhány ezer frtot a káptalan kezébe tettem, még székfoglalásom előtt. 1873-ban pár ezer forinttal alapját vettem meg a roznnyóegyházmegyei papság önszegélyző alapjának, mely adakozások folytán, melyek között a néhai roznnyói püspök, gr. Zichy Domokos 2000 frtnyi kegyadománya tűnik ki és körültekintő kezelés folytán máig 22 ezer frtra gyarapodott. Ugyanezen évben vettem a hóhortos Trefort miniszternek is kegyes leiratát, melyben azt a szemrehányást bátorzkodott tenni: Méltóságod még mindekkoráig sem tett semmit. A rövid, de velős választ igen hamar megadtam, hogy üres erszénnyel, pusztá kézzel bajos valamit tenni.

1874-ben kiépítettem az apácák zárdáját 24.000 frtnyi költséggel, hol most 10 szatmári nénike oktat 20 bel- és 300-nál több külvöendéket. 1882-ben kezdtem Rozsnnyón a jótékony intézeteket építeni t. i. egy kórházat, egy árvaházat és gyermek papnevelőt. Az első kettő három éve hogy üdvösen működik a gráci vagy szürke nénikék vezetése alatt. Jelenleg 16 árva gyermek ápolatik és neveltetik. A betegek száma váltakozik. Ekkoráig 16-nál több nem volt soha. A harmadik intézet csukva tartatik mert Trefort megbokrosodott a szerzetes ruhától és mindenféle hazugságokkal és rágalmakkal rávette ő felségét, hogy a kért 3, mond három lazarista atyának Rozsnnyón való letelepedését ne engedélyezze, mert ez esetben a haza veszélyben forogna! Szegény haza! rongyos egy alkotmány lehet az, melyet három barát veszélyeztethet. — Az intézeteknek ezen szárnya tehát csukva áll és az átok alóli fölmentést józanabb embertől várja. A közönség addig is szidja azt, ki szegény gyermekeinek nevelését és ápolását ez intézetben lehetetlenné tette. Ezen egy diszes kápolna van, mely közös és gazdasági épületekkel ellátott intézetek építkezési költségei 188.000 frtra rugtak. A kis szeminárium 20 gyermekre tökéletesen fölszerelve. Többre is volna elég hely. Csodálkozom, hogy a kínai Urge lazaristát és a lazarista atyákat, kik az országban folytonosan missziókat tartanak, az országban ki nem

utasítják. Ugy látszik, az egész csak a Schopper ellen rendezett pokoli gazság volt. A boszunak fullánkja nem engem ért, hanem a szegény fiukat és szülőket, kik az ingyenes neveléstől elűtettek.

1888-ban a roznnyói közönség részére 15.000 forintyi költséggel egy, a kor igényeinek megfelelő, husz káddal ellátott vasas fürdőt építtettem.

És így talán az i. t. Doktor ur óhajának tőlem kitelhetőleg megfeletem — semmi sem állván rendelkezésemre. Ebből meg méltóztatik győződni, hogy a szorgalom még megvolna bennem, ha a testi erő és egészség fogyatekán vagyok is.

Végre fogadja i. t. Doktor ur hazafiai üdvözletemmel tiszteletem kifejezését.

Somodiban, 1889. szeptember 5 én.

Dr. Schopper György
roznnyói püspök.

E sorokhoz dr. Spinoza hozzáteszi:

A maga meggyőződésének rettenthetetlen bajnoka, maga iránt szigorú íőpap és első sorban nemes emberbarát hunyt el benne.

Az örök világosság fényeskedjék neki!



TÁRCA

A szomszéd keresztje.

A dolog voltaképpen úgy történt, hogy Lovas Gergelynek valami szorgos nézni valója akadt Szt.-György hetében az erdőn és hazajövet egy ártatlan kigyó átfut előtte az ösvényen, melyet is ő inkább félelemből, mint a közbiztonság előmozdítása céljából baltájával agyonüt, s azzal hazaballag. Dél felé lemegy az ő kedves „apja-urá”-hoz, kit logikus eszéért a „község élő törvénykönyvének” hív a nép.

Közben betoppan egy más idegen is és szó szót hozván ki, Lovas elmondja a kigyó históriát is.

Az após, ki már oly sok oldaláról ismeri az életet, megjegyzi erre, mit ő már sokszor hallott, hogy t. i. most már csak menjen ki Lovas, temesse el a kigyót s egy hét múlva ugyanazon órában jelenjék meg ott és megtalálja gazdag jutalmát. Ezzel napirendre tértek.

De a második idegent, Törpe Eleket egy kissé kellemetlenül érintette ez az egész dolog. Előbb még beszélt, bár ritkán, aztán elhallgatott. A kigyó meséje nagy szegét ütött a fejébe. Nem tudott szabadulni a gondolatától, hogy Lovasnak ily váratlan szerencsége érkezhettek volna! Mert hogy a dolog világos legyen, Lovasnak sok irigye és rosszakarója volt a faluban, a sok között egy volt Törpe Elek. Több oka van, gondolta magában, hogy Lovast szeretetével csak úgy csinján-binján ajándékozza meg. Először is, mert ez csaknem semmivel kezdte meg élete sorját és lankadatlan szorgalmával ma már vele egy módban van. Másodsor már legénykori emlékek élesztgetik szeretetlenségét. Harmadsor meg van köztük egy távolról egy kis vérrokonság is, ez is valami. Negyedszer és legfőképpen, hisz ők szomszédok voltak, azok közé pedig már csak dukál egy kis összekocanás. Egyszóval minden keresztény jámborsága mellett is nyugodtan fontolgathatta, hogy Lovas Gergelyvel előbb-utóbb összakad a tengelye.

Nem éppen alkalomszerű volt hát az após regéje ez egyszer, különösen, mert Lovas ráhagyta, hogy meg is teszi.

Menyörgős menykő! — gondolta Törpe Elek. És tán szívesebben elviselte volna a Csiborasszó összes szikláját, mint e néhány szót. Valami úgy zaklatta; nem volt maradása. Jó egészséget kívánt, azzal tovább állított, ment egyenesen haza. Hiába akarta volna gondolatát más tárgyra terelni, most lehetetlen volt; de nem is akarta. Valami úgy elfogta egész belsejét. Mi volt az? Hiszen ő az igaz, nem a legutolsó értelmisége a községnek, néhol éppen okos embernek tartják. A babonát persze már tisztán meg tudja különböztetni a való lehetőségétől; olvasni folyékonyan tud, sőt ha megszorítják, a nevét is leírja; egyszóval respektusához kelő készsége van. Nem olyan könnyen lehet őt sodrából kizavarni, vagy éppen jégre vinni s most mégis úgy megbabonázta valami. A fenti beszélgetés után nem volt több nyugta.

Már említők, hogy szomszédját nem huzná ki a Dunából, de talán egy kanál vízben is elvesztené, s most is éppen nem ezen gyöngé oldala üldözi. Ha egy pszichologus megfigyelné, körülbelül ezeket olvasná arcáról: ... ah! de legjobb nem hinni, hisz mese az egész ... de hátha mégis? ... annak a Lovasnak bolond szerencséje van. Ott is bőven szüretel, a hol más filmet sem talál. Hatha ez a véletlen játéka, hátha szó szerint beteljesednek! S ha úgy lenne? ... inkább vesszek el, hogysesu megérjem! ... *

Főleledi hát benne a sárga irigység, s úgy elvakította, hogy még azt is elhítte, hogy az a döglött kigyó most millióssá teszi szomszédját. Borsózott a háta, ha arra gondolt; minden ellene esküdött, s minél jobban tűnődött, annál mélyebben elkomorult. Már az is nehezebbre esett, ha a szomszéd udvarán hangosan nevettek. Miért nevetnek és kit nevetnek? A biztos siterért és éppen őt! Ha a kakas kukorikolt az is őt gunyolta; ki hiába is erőlködik, mert nemesak fölülmulni nem, de többé már versenyezni sem tud Lovassal. Igen érzékeny oldala volt Törpe Eleknek a feltűnni, a ragyogni vagyás és a legkisebb veszteségnek már csak látszatáért is emészte magát. Pedig ez nagy baj. Még meleg napokat fog ez neki okozni! Különösen kár volt Lovassal összehagódnni, mert 1) az neki sohasem ártott, de 2) a küzdelemben sokkal ügyesebb és furfangosabb volt nálnál! Így állván a dolog, nem egy hamar süt ki Törpe Elek lelkében az öröm mosolygó napja. Az irigység rendszeresen nemesak nyughatatlanná, de ügyetlenné, felszaggó is teszi az embert. Törpe Elek a mit otthon monologizált, azt nem tudta szólni keresztül. Beteg volt lelkileg. Ugy óhajtott volna egy jól eső vigasztalást, de maga is szegyelte másnak elmondani, hogy mi győzti őt. Pedig semmi egyebet sem kívánt volna mástól hallani, mint a mit már ő is elhatározott szívében: Hiába való Lovasnak minden ügyekvése, úgy sem lesz belőle nem nagyobb, de még akkora sem, mint Törpe! Ő arra van praedestinálva, hogy a mivel kezdte, azzal folytassa és végezze életét, t. i. szegénységgel. Oh, ha valaki ezt sugta volna fülébe, oh tán ... könyhullatás között csókolta volna agyon. Nem merete ugyan mondani, hogy őt mi sérti, mert felt, hogy kinevetik, de a sors igazságtalan bánásmódjától nem szűnt meg panaszkodni. Ez már régi szokása volt s éppen azért nem is tunt fel különösen, mert sub rosa nem röstelkedett a célzás kedvéért még szomszédjával is szóba állani.

— Te feleség! — szólítja meg Lovas, egy estenden élete párját.

— Hallom! — volt a rövid válasz.

— Te, — nekem úgy tetszik ennek a belső szomszédnak mi nagyon terhére vagyunk. Valami nyomja a

szívét. Ugy nézz reám, mintha elloptam volna a kenyéret. Igazan csodateremtése az Istennek. Valószínűleg a multkori beszélgetés zavarta meg esztét, mert az ilyen csodabogár még azt is elhiszi, hogy ...

— Miféle multkori beszélgetés? — faggatá a kíváncsi oldalborda.

— Hát, a mit apád a döglött kigyóról beszélt; hisz akkor elmondtam. Ő is ott volt, s már akkor vettem észre, hogy nincs inyére a prrofétálás. Fel, hogy gazdagabb templomegere leszünk mint ő. Szavai is arra mutatnak; engem ki nem állhat; hm, ez jelent valamit!!

Hadd irigykedjék ha abban leli boldogságát, csak nem veri érte falba a fejet. Vagy tán be szeretné perelni. Alig nyerne!

— Oh, Isten mentsen! csak egy kicsit büntetni szeretném. Tudod édesem, úgy gyöngöden egy kis borsot az orra alá. Ha használ jó, ha nem, nem is árt.

— De hát mi lenne az?

Tudod, az a kis kereszt, a melyet a multkor a szántóban találtam — éppen megtenné a szolgálatot. Nos? — Egy véleményen voltak.

* * *

Még csak két nap volt a bucsuig. Minden gazda az udvarán forgolódt, hogy leendő kedves vendégeinek ne legyen semmi okuk a megszólásra. Éppen ezzel volt elfoglalva a két szomszéd is, azaz csak Lovas Gergő, mert a másik, a falu hirharangjával, Szép Jánossal tusakodott valami felett.

— Hallotta-e, — kezdi Törpe Elek, hogy valamikép kedvenc tárgyára terelje a beszédet, — hallotta-e, hogy új hatókrős gazda lesz a faluban?

— Nem én, ki lehet az?

— Ide tul — intett a szomszéd udvara felé; valami hallatlan szerencse ütött be.

— Hogy-hogy? — türelmetlenkedik az ingyepóstás.

— Hát csak úgy, hogy — és itt szépen elmondja az após beszédet. Természetesen azt várta, hogy Szép János csak segédje lesz Lovas alapos lehordásában, legalább első szavai ezek lesznek: no csak azt lesse ... igen, mikor a bíval repül stb. De reménye csal, sőt ezzel ásta meg sirját, mert mint az első esőcseppek a szomszéd földre, úgy hatottak e szavak Szép J. lelkére. Ugy föltűztele e nagyszerű hír, hogy tán még azt is elhítte volna, hogy a Tordai-hasadok tulajdonképpen a Hargitában van. Röpült egyenesen Lovashoz. Kún talála.

— Az Isten áldja meg, mi jót dolgozik? Bizony mégis csak meglátszik a szorgos gazda keze mindenütt. Na igaz, én nem tudom ki mondá, hogy tán a minap az erdőn ... de nem akarok titkába avatkozni, csak úgy jutott eszembe ... hát abbiza nem volna rossz, bár igaz lenne! No csak ne hagyja a dolgot annyiban, ne sajnálja a fáradságot, ő bizony csupa jó akaratból beszél. — Így hadart szüntelenül.

Lovas egy jó izüt mosolygott, aztán röviden válaszolt. Ő csakugyan úgy járt, a hogy Szép János hallotta. De talán ördöge van, honnan tudja? Ha éppen hallgatni tudna, megmutathatná az ott talált keresztet.

S ezzel kihozta a keresztet. Fekete üveg jószág volt.

Még csak most jött fel igazán Szép János napja. Mint ígerte a hallgatást, hogy repesett örömeiben, nem tudta helyét lelteni, mindig beszélt, pedig már a kapun kívül volt.

Lovas beszélt feleségéhez.

— Hallottad? Nézd, mi lesz ebből!

Szép János pedig végezte rendes szerepét, pletykált házról-házra és oda vitte a dolgot, hogy másnap már az egész faluban Lovas volt a közbeszéd tárgya. Voltak, kiket a pusztá hírvivővé tett; mások csak Szép János égre földre esküdöző nagyításai, kétséget nem szenvedő szemlátomásai útján kapituláltak.

— Isten ucsese, szemcimmel láttam azt a gyönyörű keresztet. Valóságos gyémánt!

Annyi szentigaz, hogy H. ban mind neki Lovassal foglalkozott. Egyik a másiknak sugott valami újat. Ha Lovas a telkéről kimozdult, mind neki ujjal mutatott rá. A találkozókat hízog mosolyjal üdvözölték.

— Hiszen igazán? . . . S aztán, hogy történt? Oh, beh boldog órában született! . . . Lám, lám, mire nem visz az istenfélelem!

Elfeledtek Lovasnak minden hibáját, mert a kit az Isten ilyen szerencsével látogat meg, az rossz nem lehetett. Itt-ott már azt is mondogatták, hogy Lovas már be is hordozta V. be, de az aranymives azt felelte, hogy ilyen nagy kincs az egy királyon kívül senki sem tud megvenni. Most tehát az apósával egyetértőleg küldik Bécsbe.

No bezeg volt dolga szegény Lovasnak. A busura szép idő lett. Összesereglett a vidék minden épkezláb embere, sőt nyomorék is volt ott egy egész rakás. Csoda-e hát, ha egy hét alatt az egész vármegye ismerete Lovas Grégét, kit az Isten úgy megáldott?

Nagy, rettenetes nagy ur lesz belőle; megveszi az egész falut; boldog volt, a ki még csak távolról is láthatta. Messziről köszöntötték, K.-ból számosan lejöttek hozzá, hogy egy pár forintot kamatra szíveskedjek nekik adni.

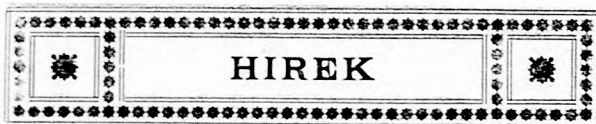
Törpe elkinzott lelkében villámok cikáznak. Oh, de hogy is ne! Amitől még háta is borsózott, most megtörtént. Lovas Gergely lett a vármegye legtiszteltebb és legkeresettebb alakja. Hogy neve és páratlan szerencséjének híre bejárta a felvilágot, ezen már nem kételkedhetett, de már azt is elhitte, hogy szomszédjának valóságos gyémántkeresztje van s ezen tudat rettenetesen marcangolta.

Még szűkebb körbe zárkozott, kerülte az emberekkel való érintkezést. Nem szól senkinek, úgy el van kénytelenkedve. Nem leli sehol nyugtát, szívét mindenfelől tépik, vonják. Kik, hányan? Ő se tudja, csak szenved.

Bemegy, nagyokat sóhajt, egy kopott asztalra könyököl, bubánatos fejet tenyerébe mélyeszi, csak gondolkodik; olyan idegen gondolatai jönnek. Bár, ha már annyira van, ne kellene hallania a tömjénezők ajtónyikorgatását odatúlról; bár ne volna szomszédja! Bár . . . egy nagy sóhajtás és még valami jó kívánság fejezi be, melyet nem leírni, de hallani sem igen épületes.

Szomszédja keresztje neki is keresztet szerzett.

Szabó Gy.



A hercegprimás bőkezűsége. *Földváry* István, Fehér Gyula, Frey Ferenc, Máray Ferenc, Marossy és Brenner képviselőkből álló küldöttség tisztelgett a múlt napokban a hercegprimásnál, az esztergomi kórház ügyében. A polzármeister előadta a kórház építésének tervét, mostani hiányait s a város nevében a primás nagy szívéhez fordult támogatásért. Vaszary Kolos her-

cegprimás kijelentette, hogy *ötvenezer korona adomány* nyal járul a közélhoz. Helez polgármester erre megjegyezte, hogy az építést már tavasszal megkezdik s a primás megígérte, hogy ekkora az összeg rendelkezésére áll a városnak. A küldöttek szavakat sem találtak köszönetükre. A kórházra így már körülbelül 50 000 forint van együtt.

A nuncius Magyarországon. Agliardi nuncius ő nagyméltósága szerda estétől hétfőn délelőttig tartózkodott a fővárosban. Csütörtökön meglátogatta az Angolkisasszonyok intézetét. Délután Budavárában, sz. István jobbjánál imádkozott Pénteken tisztelgett nála a főváros papsága, kiknek hódolatát *Cselka* Nándor püspök tolmácsolta. Délben látogatásával tisztelte meg *Wlassics* vallásügyi minisztert. Délután meglátogatta a sz. Sziv kolostort. Innét a sz. István kórházba hajtatott, majd a Ranolde-intézetet tekintette meg. Szombaton délelőtt a sz. Tamás-társaság tisztelgését fogadta. Később titkárával fölkoeszített a várba báró Bárfy miniszterelnökhöz. Innét a Mátyástemplomhoz hajtatott s azt tekintte meg. Este 7 órakor *Szapáry* Géza gróf palotájába ment, hol fényes ebéd volt tiszteletére. Vasárnap a sz. István-társulat tisztelgését fogadta, délután pedig meglátogatta a kath. iparosinok otthonát. Hétfőn délelőtt Nagyváradra ment Schlauch biboros püspök látogatására.

Sajtópör. Nem királysértés volt a vád s nem katolikus hírlapíró felett ültek törvényt. A véresszáju „*Magyar Hirlap*” ellen indított sajtó pört *Pap* János bokszege görög szertartású kath. lelkész, kiről a nevezett újság a múlt évben azt írta, hogy arra igáta hiveit, hogy a királyt boros-sebesi hadgyakorlatokra vivő vonat ellen intézzenek merényletet. A végtértyalás folyamán fényesen bebizonyodván *Pap* lelkész ártatlansága, becsületsértés címén elítélték *Horváth* Gyula főszerkesztőt. *Fenyő* Sándor felelős szerkesztőt, *Márkus* Miksa és *Kohn* Dávid munkatársakat.

Katolikus körök. A *nagybítsei, csacai, hajdudoroghi és rajeci* katolikus körök alapszabályait a belügyminiszter jóváhagyta.

A néppárt szervezkedése. Kűszöbön áll *Kiss* Pál zólyomi képviselőnek zólyom megyei főispánná való kinevezése, minek következtében a zólyomi kerület mandátuma meg fog üresedni. *Kiss* Pál már be is járta a kerület katolikus plebániáit és mint „jó katolikus” Graenzenstein államtitkárt ajánlotta utódjául, de mindenütt azzal fogadták, hogy a papság s a hivek elvesztették bizalmukat a liberális pártok iránt és csak néppárti jelöltre fognak szavazni. E hó 18-án népes értekezlet is volt Zólyomban, melyen *Csutkay* István alesperes és *Gürtlich* József besztercebányai kanonok elnöklété alatt nagy lelkesedéssel kimondották a zólyomi néppárt megalakulását. A kűszöbön álló választásra nézve nyomban megtörténtek a kellő intézkedések s mihelyt a választás ki lesz írva, rögtön állítanak jelöltet. A kerület választóinak száma 2300 s ebből maga a néppárti Gyetva nagyközség bir 1300, Miklósfalva néhány száz szavazattal s a többi községekben is gyorsan terjed a néppárt. Jelöltek gyanánt emlegették *Zsilinszky* Mihály államtitkár kormánypárti, *Knyazoviczky* ügyvéd függetlenségi és *Pitrof* István gyetvai plebánost néppárti programmal. *Zsilinszky* igen népszerűtlen, a függetlenségi pártnak alig vannak hivei, *Pitrof* István pedig tekintettel arra, hogy a kerület világi embert akar támogatni, nem lép fel.

Egy kis helyreigazítás. Lapunk 15-ik számában megbízhatóbb értesülés hiánya miatt a liberális lapok nyomán fontartással közöltük, hogy *Tapolcán Vörös*

Jánosra néhány katolikus pap is leszavazott, aiktól aztán nem sajnáltuk megrovó szavunkat. Hála Isten! e hirre megbiztató helyről megjött a cáfolat. Mint Tapolcáról értesítenek: *a kerület egyetlen papja se szavazott se Vörösrre, se Kossuthra.* Szívünk gyönyörűségével vesszük tudomásul e hirt s szívesen vonjuk vissza kemény szavainkat. Így kedves testvérek, így, vesszük meg a liberális must bármirő cégér alatt akar is szívünkbe ferközni s támogassuk az agyonnyomorgatott szegény nép ügyét. *Éljen a néppárt!*

Orvtámadás egy képviselő ellen. Sima Ferencz képviselőt 22-én Szentesen, mikor a pályaudvaron olvasgatótt, Mátffy Kálmán dorozsmai főszolgabíró orvul megtámadta és a nála levő bottal a szemé fölétt úgy ütötte meg, hogy az ütés helyén kiszökken a vér. Ahogy a képviselő meglepetéséből felocsudott, megragadta támadóját és a földre teperte. Mátffynak sikerült magát kiszabadítania s aztán elmenekült. A dolog előzményei a következők: Heltai Ferencz dr., ki Mátffy egyik ügyében az iparkamara részéről vizsgáló bíró volt, 1889. évben a „Szentesi Lap”-ban nyilatkozatot tett közzé, melyben Mátffyt a szegvári iparosok ellen elkövetett zsarolással vádolja és kijelentette, hogy ilyen ember nem lehet megyei tisztviselő. Ez a vád többször fölujtatott a „Szentesi Lap”-ban, míg végre 1893-ban Mátffy megindította a sajtóörít. A sajtóügyi vizsgálat folyamán a kihallgatott 40 iparos és dr. Heltai Ferencz is Mátffy ellen oly kompromittáló vádlomásokot tettek, hogy maga a főügyész is visszavonta a panaszát. Ennek következtében a megyei közigazgatási bizottsági ülésen Sima indítványozta, hogy Mátffy ellen a terhelő vádlomások alapján indíttassék meg a figyelmi vizsgálat, de ezen indítvány, melynek tárgyalásánál Sima és Vadnay főispán között heves szóharca fejlődött, leszavaztatott. Ezért történt a támadás, melyet C. patricis megyei főjegyző is végig nézett. Miköz Ödön szintén beavatkozott a dologba, amennyiben Sima karját fogván, ez magát nem védhette. Az eset nagy mebotránkozást okozott.

A megrontott közönség. Lápuk egy barátja írja nekünk: Vasuton utaztam a mult napokban. A bőrülést mellett egy veszprémmegyei ur foglalta el. A szomszedság révén csakhamar beszédbe elegyedünk, melynek folyamán hamarosan kitűnt, hogy az én új ismerősöm megesontosodott híve a liberálisizmusnak és imádója a Kossuth-névnek. A tapolcai választást tárgyaltuk. Egyszer csak keserűen kifakadt az én emberem a „Magyar Néplap” ellen, mely szerinte annyira megrontotta a népet, hogy nem lehetett rávenni a hazautazó Kossuth Ferencz üdvözlésére. Igazán jóízűt nevettem a derék utitárs keserű panaszán. „Jól van ez uram, mondám végre, nagyon jól van. A nép ezzel csak éleslátásáról tesz bizonyosságot. Meg van győződve, hogy a népjogtípró Tarnóczy alantasa nem lehet szívből a jogvédője. Ideje is, hogy a népbőlondító szabadelvűség koncleső ches apostolaival végre érdemük szerint bánjanak el.” A néppárt eszmájének hatalmas terjedését egyébként a vasutakon is lehet már tapasztalni. Majd minden kocsi-ban megtalálni egy-két helyen fölírva e néhány szót: *Éljen a néppárt!*

Kertbirtokosok minden szükségletüket, ami kertjük számára magvakból, legkivált a jelenleg melegágyakhoz szükséges magvakból, műtrágyákból és szerszámokból kell, legmegbízhatóbb és legjobb minőségben s legjutányosabban *Mauthner Ödön* budapesti magkereskedéséből szerzik be, mely cég nagyszabású berendezésénél

fogva minden rendelést még beérkezése napján elintézi. Az erre vonatkozó, gazdagon illusztrált árjegyzékét bárkinek kívánatra és ingyen, bérmentve megküldi.

HITBUZGALMI ROVAT

Sz. Athanáz, lángeszű és szentéletű egyháztanító.

Május 2.

296 táján született Alexandriában. Sz. Sándor, később alexandriai patriarcha Athanáz mint tanuló figyelemmel kísérte, a tanulásban segítette. Athanáz a tanulásban szorgalmas, kitartó levén, a tudományok minden nemében bő és alapos ismeretekre tett szert. — Jártas volt a görög és a római irodalomban, valamint a jogtudományokban. 315-ben Remete sz. Antalhoz ment a magányba, hol a gyakorlati erkölcstanban s a keresztény tökéletességben csakhamar magas fokra jutott. E mellett azonban a tudományokat se hanyagolta el. Azokban annyira kiképezte magát, hogy kortársai közül egy se versenyezhetett vele.

Midőn a magányból Alexandriába visszatért, pártfogója sz. Sándor, akkor már patriarcha, Athanáz az egyházi rendbe felvette, a kisebb rendeket neki feladta és őt mint titkárt maga mellé vette.

Sötét felhők tornyosultak épp ez időben Alexandriában Krisztus igaz egyházának ege fölé. Élt Alexandriában egy Árius nevű keresztény pap, aki sz. Sándor ellenében patriarcha óhajtott volna lenni. Nagyeszű férfi volt, de igen nagyravágyó. Mint ilyen, észbeli tehetségét tulbecsülte. Azt hívé, hogy az ő szava szentebb az egyház tanításánál. Az elkapott kevely ember ritkán tudja megőrizni magát a bollásoktól. Így Árián is nagy tévedésbe esett. Az egyházzal szemben azt tanította, hogy Jézus Krisztus nem egy lényegű az Atya Istennel, hogy tehát Jézus Krisztus nem is igazi Isten.

Sz. Sándor szeliden figyelmeztette Áriust. Árius azonban a figyelmeztetésre ügyet se vetett. Megmaradt a téves tanítás mellett.

Tévedni emberi dolog, ez megbocsátható. De a vétékben, a tévedésben megcsökönösödni, ez már ördögi gonoszság. A vétékből felkelni, angyali cselekedett. Árius nem hitt senkinek csak magának. A patriarcha azért, miután a szelid intés mit se használt, Áriust az egyház közösségéből kirekesztte.

Árius nem hallgatott el. Terjesztette tovább a hamis tanítást, 325-ben azért zsinat tartatott

Niceában, az első egyetemes zsinat, az apostolok által tartott zsinat óta. E zsinaton igen tevékenyen működött Athanáz, akit Sándor patriárka mint szerpapot magával vitt. E zsinat Ariust az egyházból kizárta, tanítását kárhóztatta és kimondotta: hogy *Jézus Krisztus igaz Isten, az Atya Istennel egy természetű és egy lényegű.*

Arius a zsinat határozata ellenére is megmaradt hamis tanítása mellett. Nagy Konstantin császár azért száműzte őt. Öt hónap múlva Sándor patriárka halálos beteg lett. A hívek már utódjáról beszéltek. Ki lenne méltóbb utódja, mint Athanáz?

De hová lett Athanáz?

Elhagyta a főpapot, el a várost Titokban eltávozott és valahol elrejtőzött, a mint észrevette, hogy őt óhajtánák majd főpásztoruknak.

A sok hasztalan keresés után a beteg patriárka felkiáltott: „Azt hiszed Athanáz, hogy megmenekülsz? Csalatkozol!”

Valóban nem is menekült meg Athanáz.

Sándor meghalván, a nép Athanáz kere ésére indult. Minden zeget-zugot felkutaták. Nagy keresés után végre fölfedezvén rejtekét, nagy diadallal vitték vissza Alexandriába 326-ban, ahol az érseki tartomány összes püspökei jelenlében püspökké szenteltetett.

Athanáz mint püspök és patriárka a joghatósága alá tartozó egyházmegyéket meglátogatja, hogy a hitéletet s fegyelmet szilárdítsa. Ez utójában szentelte fel sz. Frumenczius háttérítőt püspökké Szerecsen ország számára.

Arius pártjának azonban nem tetszett, hogy Athanáz a patriárka. Mindenféle módon áskálódniak ellene. Rágalmakat szórtak reá. A többi közt azt hazudták, hogy Athanáz egy nőt elámitott s hogy Arzénius püspököt meggyilkoltatta és kezét büvölésre használja.

Vizsgálat indított. A vizsgálatot Tirusban tartották. Elővezették azt a nőt, akit Athanáz állítólag elesábitott. Midőn az az összegyűltelek elé lépett: felkelt Timót, Athanáznak főszerpapja és azt kérde a nőtől, ha vajjon ő elesábitotta-e el őt? „Igen te,” felelte gyorsan az asszony. A rágalom ekként nyilvánvalóvá lett. Athanáz sürgette, hogy azt is kutassák, ki bérelte fel azt a szemtelen asszonyt? De birái, akik az ő ellenségei voltak, a másik vádra tértek át. Előmutatták a meggyilkoltnak mondott Arzénius püspök kezét. Mialatt a szörnyű gatszágot, melyet Athanáz a püspökön elkövetett volna, ítélték, kárhóztatták, Athanáz hívei egy embert vezettek be bő köpönyegbe burkolva. Athanáz fellebbenti a köpönyeget és azt kérde: „Kinek van közületek a természetből harmadik keze? Rajtatok már a sor, megmondani, honnan vettétek a nálatok

levő emberi kezét? A férfi ugyanis, akit Athanáz bemutatott, az a meggyilkoltnak mondott Arzénius püspök volt, mind a két ep kezével.

E rettenetes kettős kudarcra az arius pártiak annyira feldühödtek Athanáz ellen, hogy őt megölték volna, ha a császári biztos Archelaus gróf Athanáz meg nem védi.

Az érmányos ariánusok, mint egyáltalában az eretnekek mai nap is tenni szokták, új rágalmakat koholtak Athanáz ellen. Azt hazudták a császárnak, mintha Athanáz azt mondta volna, hogy nem enged Egyiptomból Konstantinápolyba gabonát vitetni, ha a császár neki igazságot nem szolgáltat. A császár e rágalom alapján Athanáz száműzte Trierbe. Trierben ifjabb Konstantin kormányzó, a hadsereg fővezére és sz. Makszimian trieri püspök ünnepiesen fogadták.

Az ariánusok ujjongtak. Ariust nagy diadallal akarták Alexandriában körül hordani. Itt azonban a hívek ellenök felzudultak. Az ariánusok azért ez ünnepélyt Konstantinápolyban tartották meg. Vitték már nagy örömmel s diadallal Ariust a templomba. Menet közben azonban Arius hasfájást érezvén, félre vonult. A nép várta; soká nem tért vissza. — Végre felkeresvén, halva találták. A bele kiömlött. A császárt ez eset megindította Athanáz azonnal vissza engedé Alexandriába térni.

Konstantin 337-ben meghalt. Három fia maradt: Konstancius, Konstanc és Konstantin. E fiúk a római birodalmat maguk között felosztották. Kelet és így Konstantinápoly valamint Alexandria is Konstanciusnak jutott. Konstanciust az ariánusok csakhamar magok részére nyerték s Athanáz ellen ingerelték. Azt hazudták ismét, hogy Athanáz a buzát, melyet Konstantin császár az Oltáriszentséghez Libiába rendelt szállíttatni, a maga számára lefoglalta.

340-ben e miatt 100 püspök Alexandriában zsinatot tartott, amelyen a püspökök hitelesen bebizonyíták, hogy a buza a legpontosabban szolgáltatott ki részökre. Athanázé csupán a fáradság volt.

I. Gyula pápa Rómába hívta Athanáz is, ellenségeit is zsinatra. Athanáz elment. 18 hónapon át várta ott az ariánusokat, de azok Rómába nem mentek, hanem otthon Athanáz helyébe Konstancius császár pártfogásával Kappadóciai Gergely ariánus püspököt ültettek a pátriarkai székbe.

Sz. Athanáz Rómában Remete sz. Antal életét közzé tette, a magával vitt két szerzetes, Ammonius és Izidor segítségével pedig a szerzetesi életet ismertette meg. Ezóta Rómában több férfi és nőszertet keletkezett.

A római zsinat megtartott, azon Athanáz a vádak alól felmentetett, patriarkai hivatalába

vissz
natra

térhe
hívek

ciust
egyet
tott.

ezek
vissza
Athan

végre
merte
szahel
erélye

el ner
Athan
indult

onnan

A
császár
erősíté
hallgat
tért sz

N
tan. K
egész

lett, a

A

tak cs
len. K
gévél
köket

trieri p
ellen. A

montar
halt. A

a katho
császár

tartassé

E
ték, ho
gába a

vont ka
len eng
tak, azo

üzte a
meskedt

35
jelent m
sát köve
gültek.
hogy mi
sza nem

visszahelyeztetett a bitolók ellenben, kik a zsinatra meg se jelentek, letétettek.

Athanáz azonban székhelyére vissza nem térhetett. Majd Konstanc császárnál, majd más híveknél tartózkodott.

A pápa kérésére Konstanc rábirta Konstanziust, hogy 347-ben Szardika illir városban egyetemes zsinat tartassék. A zsinat megtartott. 76 áriánus püspök is részt vett benne. De ezek ellen oly sok gazság bizonyult be, hogy visszavonultak s Filippopolisban gyűlést tartván, Athanáz is, a pápát is kiátkozták.

Konstancius császár azonban határozatukat végre nem hajtotta, mert gazságaikat ő is ismerte. Minthogy Konstanc császár Athanáz visszahelyezését a patriarkai székbe Konstanziustól erőlyesen követelte, a nép is zugott a bitoló el nem távolítása miatt, Konstantius visszahívta Athanáz. De Athanáz csak a harmadik levélre indult Alexandriába, miután a bitoló Gergely onnan eltávolított.

Athanáz előbb Konstantinápolyba ment a császárhoz. A császár írásban, sőt esküvel is erősítette, hogy Athanáznak ellenségeire többé hallgatni nem fog. Athanáz dicsőséggel visszatért székhelyére.

Ne sokáig maradhatott azonban nyugodtan. Konstanc a katolikus császár meghalt. Az egész birodalom egyeduralkodója Konstancius lett, aki az áriánokhoz szított.

Az áriánok Konstanc halála után megújították cselszövéseiket, rágalmasaikat Athanáz ellen. Konstancius végre ismét Athanáz ellenségévé lett, s 453-ban az arlesi zsinaton a püspököket rábirta, hogy Athanáz elítéljék. Csak a trieri püspök, Paulin tiltakozott a zsinat végzése ellen. A császár őt e miatt Frigiába száműzte a montanista eretnekek közé, a hol azután éhen halt. A pápa látta, hogy Athanáz személyében a katolikus hit üldöztetik, azért arra birta a császárt, hogy 355-ben Milanóban más zsinat tartassék.

E zsinaton a bátrabb püspökök kijelentették, hogy a császárnak semmi joga a hit dolgába avatkozni. Ezt hirül veven a császár, kivont karddal a gyűlés terembe rohant és feltétlen engedelmisséget követelt. Akik ezt megtagadták, azokat halálra ítélte, utóbb azonban száműzte a pápát is, mert az se akart neki engedelmeskedni.

356. február 10-én két császári közjegyző jelent meg Alexandriában és Athanáz eltávolítását követelte. A hívek e követelésnek ellene szegültek. A két közjegyzőnek meg kellett esküdni, hogy míg a császárhoz menesztett követség vissza nem tér, addig mit se fognak tenni. Eskü-

jüket azonban megszegették. Midőn Athanáz hiveivel együtt sz. Theonás templomában imádkozott: Szirián, a városi helyőrség főnöke 5000 fegyverrel a templomba rontott és az ott levőket lemészároltatta, azt vélvén, hogy Athanáz is megöli. Athanáz azonban kiszabadult. A vadonba ment s földalatti kiszáradt vizekben rejtőzködött. A császár vérdíjat tűzött ki fejére, mindenütt nyomoztatta, a szerzeteseket kik segítették kegyetlenül kizsárolta, hol létét azonban egy se árulta el. Athanáz 6 éven át rejtőzött a vadonban, különféle nélkülözéseket szenvedve. Híveit mindamellet levelei által folyton a hithez való kitartó ragaszkodásra intette. Jelesebbnél jelesebb műveket is irt e vadonban.

Konstancius 361-ben meghalt. Utóda Julián a hitelhagyott lett. Julián a pogányságot kívánta visszaállítani. Azon mesterkedett, hogy a kereszténységet a belső viszály által tegye tönkre. Visszahívatta azért a száműzött püspököket. Jó indulatot tetetett a vallások iránt.

Athanáz ekkor visszatért. Visszatérése után főgondját az eretnekek megtérítésére fordította. Sokan el is hagyták az eretnekséget, sőt a pogányságból is sokan lettek katolikusokká. A pogány papok ezt szónékül nem hagyták, arról panaszkodtak a császár előtt, hogy ha Athanáz Alexandriában marad, a pogányság nemsokára teljesen meg fog szünni.

Julián megmentendő a pogányságot: Athanáz elűzetni, s ha lehet meggyilkoltatni rendelte. Athanáz Nilus vizén menekült. Julián emberei utána mentek. Athanáz erre visszafordult. Utközben találkozott az őt üldöző hajóval. A hajó kormányosa nem ismervén őt, megszólította, azt kérdezőtől tőle, ha vajjon messze van-e Athanáz? „Közel van ide, csak siess“, felelt Athanáz. Az ellenséges hajó gyorsan tovább evezett, ő pedig visszatért Alexandriába. Midőn azonban a király megtudta, hogy visszatért, ismét eltávozott. Egyik helyről másra ment. Antiochiában Tivadar és Pamon remeték tudtára adták, hogy Julián a hitelhagyott császár nemsokára meghal. Azután pedig béke következik.

Julián csakugyan a perzsák elleni háborúban elesett. „Győztél Galilei.“ Ez volt utolsó szava.

Utóda Jovián buzgó katolikus császár Athanáz Alexandriába visszatérni engedte, sőt az egyházi ügyek rendezésében tanácsát is kérte, s udvarába hívta. Jovián azonban sajnos csak 8 hónapig élt mint császár. Utóda Valens megrogzött áriánus levén, a katolikus püspököket száműzte.

Athanáz ismét távozni volt kénytelen, már ötödször. A nép ekkor fellázadt, püspökét viszakövetelte.

Válens a nép felkeléstől megijedt. Athanáz-nak a visszatérést megengedte. Athanáz most már zavartalanul gondozhatta hiveit.

369-ben Alexandriában zsinatot tartott, amelyből Egyiptom és Lybia püspökeivel együtt Damazus római pápát kérte, hogy Aukszencius püspököt hivatalától foszsa meg, mert ő is társa volt annak a Gergelynek, aki az alexandriai püspöki széket bitorolni merete. A pápa Athanáz kérését teljesíté; Aukszenciust az egyházból ki-zárta.

Irt az afrikai többi püspökökhöz is az ari-ánok ármánykodásaitól való óvakodásra kérvén őket. A következő években még más püspökök-vel váltott leveleket, a melyekben az egyházon ejtett sebek gyógyításáról értekeztek. Ez ügyben a pápával is levelezett.

373-ban miután utódjául Pétert kijelölván, küzdelmekkel, szenvedésekkel teljes szent életét 78 éves korában, mint 47 éves püspök, befe-jezte, hogy az örök dicsőség koronáját Jézustól, az igaz Istentől, akiért élt és halt, — elve-gye. — Teste, kívánsága szerint, a városon ki-vül temettetett el. Germán patriarka alatt Kon-stantinápolyba vitetett. 1453-ban, midőn Kon-stantinápoly a törökök kezébe került, Athanáz testét Velenczébe vitték és ott a sz. kereszt templomában helyezték örök nyugalomra. Feje azonban Du Serin francia faluban őriztetik, Tours közelében.

Egyike a legkiválóbb egyháztanítónak és egyházatyáknak sz. Athanáz. Ragyogó példa-képe a Krisztus Urunk szíve szerinti főpászto-roknak.

Nagy szent! könyörögj érettünk, könyörögj főpásztrinkért! Küzdelmes az ő életük, az ő működésük is. Hiszen, miként a te idődben, az eretnecség vak dühhel rontott az egyházra. Könyörögj érettünk, hogy mi is, mint a te hived oly szilárdan ragaszkodjunk szent hitünkhöz, katolikus vallásunkhoz! Vesszen inkább éle-tünk, vesszenek birtokaink, javaink, v. gyonunk, szabadságunk, semhogy szent hitünkön ejtett szégyenfoltot továbbra is megtűrjük. Készülj keresztény hívő, készülj a legszentebb harcra! Harcra szent hitedért, lelked, gyermekeid, uno-kaid lelki üdvösségeért!



Leszállított áru könyvek. A következő értékes művek rendkívüli leszállított áron kapkatók szerkesztő-ségünkben:

1. „Magyarország Helységnévtárának legújabb javított és bővített kiadása.“ Két kötet 12 frt helyett nálunk csak 4 frt.

2. „Szellemi kincstár,“ bibliai adatok és példák-ból, egyházi atyák s az ó-kor bölcséinek munkáiból, történeti adatokból, hazai és külföldi írók műveiből összeállítva. Öt kötet 30 frt helyett nálunk 15 frt.

3. „A keresztény ifjuság könyve“ írta Flavigni grófné, fordította Czirer-Cseh Stefánia. Megmagyarazza az egyház szertartásait, ünnepeinek jelentőségét, rövid hit és erkölcsstannal. Ára füzve 1 frt helyett nálunk 50 kr., bőrkötésben aranymetszettel 2 frt helyett nálunk 1 frt.

4. „Gyászhangok“ temetkezések s halottasmisékre ára 60 kr. helyett nálunk 30 kr.

5. „Szentek követése“ dr. Bellesheim Alfonz nyomán szerkesztette Kubányi Béla minden napra a szent élete kapcsán üdvös olvasmánygyal és elmélkedéssel, ára 4 frt helyett nálunk 2 frt, diszkötésben 5 frt helyett 2 frt 50 kr.

6. „Májusi virágok“ imakönyv, németből fordította Herbst József, ára füzve frt 1.20 helyett nálunk 60 kr., vászonba kötve frt 1.60 helyett nálunk 80 kr., aranykötésben frt 2.40 helyett nálunk frt 1.20.

7. „Miért szerettem én a katolikus egyházat“ írta s gyermekeinek végrendeletképen hagyta egy pro-testáns pap. Ára 40 kr. helyett nálunk 20 kr.

8. „Családi élet búban és örömben“ Kist Lipót után németből többek közreműködésével fordította V. Szathmáry Géza, ára 5 frt helyett nálunk 2 frt 50 kr., diszkötésben 6 frt helyett nálunk 3 frt.

9. „A ker. anyaszentegyház közönséges ájtatossági gyakorlatai.“ Imák és énekek; 9 iv füzve 20 kr. helyett nálunk 10 kr., kötve 40 kr. helyett nálunk 20 kr.

10. „Arany könyvecske“ az alázatosság útján az örök életre vezető kalauz, a pécsi püspök jóváhagyá-sával ára 20 kr. helyett nálunk 10 kr.

11. „Szent elmélkedések kézikönyve“ olaszból for-dította dr. Gyarmathy J., ára 3 frt helyett nálunk 1 frt 50 kr.

12. „A magyar Sion őrei.“ Életrajzi vázlatok. Szerkesztette Kóhalmi Klimstein József, Simor, Ipolyi és Rónay életrajza. Dismű ára 2 frt helyett nálunk 1 frt.

13. „Simor ötven évi apostolkodása“ Jubileumi emlék, ára 40 kr. helyett nálunk 20 kr.

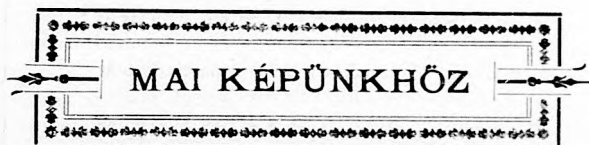
frt kr. helyett frt kr.

14. „Lelkészek Idézetek Tára“ a szentírás és egyházi atyák con- cordantiája 120 iv 4 vászonkötés- ben	12.—	6.—
Rónai Jácint, életrajz	—40	—20
Ipolyi Arnold, életrajz	1.—	—50
Simor János, életrajz	1.—	—50
Jozgits: Ünnepi sz. beszédek	1.20	—60
Költevények	—60	—30
Erhardt: A gyónószék segédkönyv a gyónók és gyóntatók számára 22 iv, füzve	1.20	—60
Ugyananz egész vászonkötésben	2.—	1.—
Képes versikék gyermekek számára	—60	—30
Laky Demeter. A női erény és méltó- ság. Füzve frt 1.50, kötve	2.—	1.—
Gladisch-Ackerl. A lourdesi Boldog- asszony. 13 iv, füzve	—10	—05
kötve	—20	—10

	frt kr.	helyett	frt kr.
<i>Bolanden összes munkái, crémszin, tűzaranyozással</i>	105.—	"	52.50
U. a. aranykötésben	100.—	"	50.—
U. a. füzetekben	70.—	"	35.—
U. a. kék, zöld, vörös vagy barna egész vászonkötésben	85.—	"	42.50
<i>Bolanden munkái külön:</i>			
<i>A régi Isten, füzve</i>	—20	"	—10
U. a. crémszin kötés tűzaranyozással	1.—	"	—50
<i>Az új Isten, füzve</i>	—20	"	—10
U. a. crémszin tűzaranyozással	1.—	"	—50
<i>Államveszélyesek, füzve</i>	—20	"	—10
U. a. crémszin tűzaranyozással	1.—	"	—50
<i>A basa, füzve</i>	—20	"	—10
U. a. crémszin tűzaranyozással	1.—	"	—50
<i>Orosz szellem, füzve</i>	—20	"	—10
U. a. crémszin tűzaranyozással	1.—	"	—50
<i>Vakoló v. Kereszt, füzve</i>	—20	"	—10
U. a. crémszin tűzaranyozással	1.—	"	—50
Mind a hat egybefüzve	1.—	"	—50
U. a. arany calico kötésben	2.—	"	1.—
<i>A soványok és kövérek, füzve</i>	1.—	"	—50
U. a. kék, vörös, zöld, barna egész vászon kötésben	2.—	"	1.—
<i>Angela, füzve</i>	1.50	"	—75
U. a. kék, vörös, zöld barnakötésben	2.50	"	1.25
<i>A csalhatatlanok, füzve</i>	1.50	"	—75
U. a. kék, vörös, zöld, barnakötésben	2.—	"	1.25
<i>Német szellem, füzve</i>	2.—	"	1.—
U. a. kék, vörös, zöld, barnakötésben	3.—	"	1.50
<i>A nászút, füzve</i>	2.50	"	1.25
U. a. kék, vörös, zöld, barnakötésben	3.50	"	1.75
<i>Berta királyné, füzve</i>	3.—	"	1.50
U. a. kék, vörös, zöld, barnakötésben	4.—	"	2.—
<i>Császár és állam ellen, füzve</i>	3.—	"	1.0
U. a. kék, vörös, zöld, barnakötésben	4.—	"	2.—
<i>Ráfael, füzve</i>	3.—	"	1.50
U. a. kék, vörös, zöld, barnakötésben	4.—	"	2.—
<i>Sickingen Ferencz, füzve</i>	3.—	"	1.50
U. a. kék, vörös, zöld, barnakötésben	4.—	"	2.—
<i>A feketék és vörösek, füzve</i>	3.50	"	1.75
U. a. kék, vörös, zöld, barnakötésben	4.50	"	2.25
<i>A felvilágosultak, füzve</i>	3.50	"	1.75
U. a. kék, vörös, zöld, barnakötésben	4.50	"	2.25
<i>Savonarola, füzve</i>	3.60	"	1.80
U. a. kék, vörös, zöld, barnakötésben	4.50	"	2.25
<i>Barbarossa, füzve</i>	4.—	"	2.—
U. a. kék, vörös, zöld, barnakötésben	5.—	"	2.50
<i>Bertalané, füzve</i>	4.—	"	2.—
U. a. kék, vörös, zöld, barnakötésben	5.—	"	2.50
<i>Ós német szellem, füzve</i>	4.—	"	2.—
U. a. kék, vörös, zöld, barnakötésben	5.—	"	2.50

	frt kr.	helyett	frt kr.
<i>Ó német szellem, füzve</i>	4.—	"	2.—
U. a. kék, vörös, zöld, barnakötésben	5.—	"	2.50
<i>A birodalom ellenségei</i>	5.—	"	2.50
U. a. kék, vörös, zöld, barnakötésben	6.—	"	3.—
<i>Történelmi beszédek II. Frigyesről</i>	6.—	"	3.—
U. u. kék, vörös, zöld, barnakötésben	8.—	"	4.—
<i>A tönk, füzve</i>	6.—	"	3.—
U. a. kék, vörös, zöld, barnakötésben	8.—	"	4.—
<i>Canossa, füzve</i>	8.—	"	4.—
U. a. kék, vörös, zöld, barnakötésben	10.—	"	5.—
<i>Gustáv Adolf, füzve</i>	10 20	"	5.10
U. a. vörös, zöld, kék, barnakötésben	12.—	"	6.—
100 péld. <i>Bolanden kisebb munkáiból</i>	10.—	"	5.—
100 péld. <i>Arany könyvecské</i>	10.—	"	5.—
100 " <i>Elevatio ment. ad Deum</i>	10.—	"	5.—
100 " <i>Simor-emlek</i>	5.—	"	2.50
100 " <i>Imák és énekek</i>	10.—	"	5.—
U. a. kék, vörös, zöld, barnakötésben	25.—	"	12.50
100 péld. <i>Májusi virágok</i> füzve	60.—	"	30.—
U. a. egész vászonkötésben	100.—	"	50.—
100 péld. <i>A keresztény ifjuság könyve</i>	50.—	"	25.—
U. a. egész főkötés, arany met-szettel	100.—	"	50.—
10 péld. <i>Mélt szerettem én a kath. egyházat</i>	50.—	"	25.—

Különösen ajánljuk e jutányos áron kapható műveket a kath. körök figyelmébe.



A nagyhétben elhunyt rozsnyói pü. pök. Schopper György ő nagyméltóságának arcképét van szerencsénk bemutatni.

Schopper György 1819. március 9-én született Budapesten előkelő s vagyonos kereskedő-családból. Elemi és középiskolait szülővárosában hittani tanulmányait a bécsi egyetemen végezte. Nagy jeleséggel tért le ott a hittudományi szigorlatokat, ugyanott avaták a sz. tudományok doktorává is. Már 24 éves korában a lelkipasztorokodás és erkölcstan tanára volt az esztergomi papnevelő intézetben s növendékei maig is hálásan emlékeznek vissza a szigorú, de mindenek felett emberséges, nagy tudományu papra. Két évre reá főpásztor a Pesten boldogult Scitovszky bíboros hercegprímás a budapesti egyetem hittudományai karának tanári testületébe nevezte ki, melynek éveken át legnagyobb büszkesége, a halálóságnak pedig állandóan legjelesebb tanára volt. Ez idő alatt sokat utazott, jelesen bejárta hazáját, Ausztriát, Németországot, Svájcot, Olasz-, Francia- és Angolországot. Az egyetemnek az 1864-65. tanévben ő volt a rektora, s ugyancsak a budapesti tanárkódása ideje alatt egyideig szerkesztette a „Religió”-t, melybe jelesnél jelesebb iránycikkeket írt.

1868-ig tanárkodván Budapesten, ez idő alatt buzgó irodalmi tevékenységet fejtett ki. Önálló művei közül különösen kiemeljük az 1868-ban megjelent következő dolgozatát: „A pol-

gári házasságról. Magyaránny irodalmi működésének elismerésül a bécsi és budapesti tud. egyetem hitani karai bekeblezett tagjává választották.

Ugyanezen évben nevezte ki ő felsége esztergomi kanonokká és a bold. Simor bíboros hercepprimás őt választotta oldalkanonokjává s irodaigazgatójává. Ebben a minőségben főpásztorral indult a vatikáni z inatra, hol tudományosságával és életszeantségével magasan kitűnt. Érsekének fájó szívvel kellett tö.e megválni, hogy 1870-ben Bacsbe költözzék a Pázmány-intézet igazgatójának. Két évet töltött itt Schopper. nagyot emelvén a gondjaira bizott intézet színvonalán, midőn őt 1872-ben a felség kegye a rozsn. ői püspöki székre nevezte ki.

A sz. Átya azzal mutatta ki iránta való megkülönböztetett szeretetét és elismerését, hogy 1888-ban pápai trónállóvá és gróffá nevezte ki.

Soha sem lévén pártolója a Tisza-korszaknak, Tisza Kálmán kormánya alatt keveset mutatkozott a fővárosban és észrevehetőleg került a kormányhoz közel álló köröket. Mi sem természetesebb minthogy a mindenható Tisza korszak is került a szókimondó, független és egyházának szabad-ágát mindenfelett felő főpásztorral való érintkezést. Ez lehetett oka, hogy hosszú főpásztorokodása közben csak Szapáry Gyula gróf miniszterelnöksége alatt, jelesen 1891-ben nevezte ki őt ő felsége valóságos belső iktos tanácsosává.

Az utolsó évek kath. mozgalmái az agy főpap tetre erős lelkét, egész valóját áthatották. A „Magyar Állam”-ban több nagyhatású cikket közölt.

Az 1892-iki képviselőválasztások előtt körlevélben hívta fel papságát, hogy csakis oly jelölteket támogasson, kik a kath. elvek védelmét megígérik. Az esztergomi főkáptalan elnök üdvözölte az apostoli főpapot ezen, a katolikus jellem teljes erejét feltüntető fellépéséért és az országban hevenhat képviselői választottak meg a rozsn. ői pontok alapján.

Nem csüggedt, nem lankadott. Püspöki rtekezleteken, körleveleiben, társadalmi működésében mindig a kath. politikai akciói hirdette s még halálos ágyán is élénken érdeklődött a kath. politika eseményei felől.

Halálát is a kath. kötelesség teljesítésével ugyszólván őnmaga idezte fel. Influenzában betegen jött el szavazásra a főrendek házába. Fájdalmasan érezte a test gyengeségét az erős lélek. A felekezeti ellenség ellen még szavazott, de aznap oly rosszul lett, hogy hazautazott meghalni. Maga akarta, hogy ne Budapesten előkelő rokonai közt, hanem hívei között lehelje ki lelkét.

Az influenza tüdőgyulladásba ment át, dr. Kéty Károlyt, a jeles orvos professzort hívák ágyához, ki esodálkozva látta a lélek erejét, melylyel a súlyos betegséggel az agy főpap szembeállott. Már ugy látszott győzedelmeskedik a kór felett de ujabban is visszaesvén az influenza, állapota ismét aggasztóra fordult s többé nem is kelt fel.

Az egész ország élénk fájdalommal kísérte sirjába a nagy főpapot, kinek élete állandó példakép: miként kell katolikus módon élni és halni.

Szerkesztőség üzenetei.

Blázsik J. Ozora. 35 krajcárért mindkét lapot $\frac{1}{4}$ évre se küldhetjük. Két lap együtt $\frac{1}{4}$ évre 80 kr. Ha tehát csak a Néplapot járja, 15 kr. ha mindkettőt 45 kr után fizetni tartozik. — K. J. Nem-Hollós. Kériük címszalagját egy levelezőlapra felragasztva beküldeni. — J. J. Kaloosa. Marad a 12898 S. A uré 1342 sz. — D. J. Szt. Gróth. A kért számokkal nem szolgálhatunk. — M. J. Rédiés. Mi okai az ily eseteknek egyáltalán nem vagyunk. — K. K. és L. F. Beregszász. A beküldött 2 fróból 80—80 kr., illetve 1 frt 60 kr., a tavali hátralétra irtunk be s így a folyó évre Április 1 től számítva a 2 lapra fiz-tendő még 2 frt 30 kr. — J. A. Makár. Kérjük tudatni a küldött 4 frtot, kiknek a nevére könyveljük. Mert hívakozott levele már nincs birtokunkban. — H. J. Rád. Ily esetekért a megbizott községi előjárót, vagy aki felelő égere a levelek átadásának, terheli a hanyagság. De joga van a leadó póstahivatálnál leveleit és lapjait sajátkezu átvételig megőriztetni. Végül panaszt a kerül-ti póstaigazgatóságnál, a postamester ellen is emelhet, mivel soha meg nem hatalmazta leveleit bárkinek leendő kiadására. — Zenta. Kath. Lőr. Tudassák, felsőhegyi kath. kör s csak kath. kör nem azonosok e?

Tisztelettel kérjük előfizetőinket: ha lakásukat változtatják, előző lakcímüket, — vagy ha pedig a lapot pontosan nem kapják, a reklamációkor a címszalagnak számát is tudásuk van lünk, mert ezzel munkánkat nagyon megkönnyítik. Januári, februári és márciusi számokkal már nem szolgálhatunk.

Sakk-rejtvény.

HAMAR LÓRINC-151.

Be	hal	szi								ta	ün	Ál	gem
		ha	szé	la							En	vasz	
det	röl.	ben	mesz	Er	nék.					ne	lok	nagy	el
		lyi	mint	za	ál	ten					me	kel:	
		zö	lok	dé	Az	ez.	Vagy				pek,	lal	
	ÉS	Sá		há	mi	Is	a				ne	zön,	
	én.	Me			lom:	Temp	mint	ban	fog	ÉR			
		nos.	bék,			dön	me	nép	Me	é			
Szi	va	ben	dal.			do	lom	vi	zel	fe	ér		
		gi	tol.					gon	Ugy	lyet			
*Ta	vem	szi	é.						rág	zem	decz:		

Megf-jtendő lóúgrás szerint.

A kiindulási pont *-gal van jelölve!

Megfejtése 19-ik számban.

Budapesti piac.

Busa	bánsági	uj	78-82	kg.	6.85	6.90
—	tiszavidéki	„	78-82	„	6.80	6.95
—	pestvidéki	„	78-82	„	6.85	7.10
—	fehérmezei	„	78-82	„	6.85	7.10
—	bácskai	uj	78-82	kg.	6.95	7.20
Rosa	—	„	70-72	„	5.95	6.05
Arpa	takarmány	uj	60-62	„	6.25	6.55
Arpa	égetni való	„	62-64	„	6.60	6.90
—	vöröföldi	„	64-66	„	7.20	8.20
Zab	—	ó	39-41	„	—	—
—	—	uj	39-41	„	6.65	6.70
ngeri	bánsági	ó	75	„	6.60	6.70
—	másnémet	ó	73	„	6.55	6.60
Köles	—	ó	—	„	6.20	6.80
Reneze	káposzta	—	—	„	—	—

Lisztüzlet. Arak:

Sz.	0	1	2	3	4	5	6
frt	12	11.30	10.70	10.10	9.40	9.60	8.60
	7	8			F	G	korpa
	7.80	6.20		5.—		4.80	

100 kilonként, összesúlyt tiszta súlynak érve.
Élelmi cikkek. Tojás, első minőségű ládatojás 38.—40.—frt, csekélyebb 38—35.—frt 1440 darabot tartalmazó eredeti ládákban. Baromfi. Csirkék —1.20—1.40 kr., kaesak 2.50—3.50 frt. Kappan 1.40—1.80 kr. Vágott libák 5.50—6.50 kr. pulykak 4.50—6 frt. Borjuvasár. Eleven borjúk 38—42 kr., első-rándó 64 kr. fogyasztási adóval.

Hüvelyesek és termények. Az elmúlt héten a hüvelyesek forgalma élénkebb volt. Arak emelkedésben, jegyeztettek: Bab, nagy fehér 10.—10.50 frt, tarka bab 7.—frt, törpe 10.—10¹/₂ frt. — Borsó 8.50—9.50 Lencse, 6.—12 frt minőség szerint. Köles —6.75 Köleskása 11—12 frt Kendermag 9.—9.50 frt. Bükköny 7.25—7.50 Moharmag 19.—20 frt 100 kilogrammonként.

MATTONI-FÉLE
GIESSENHÜBLER
 TERMÉSZETES
SAVANYU-KUT

A zálogkölcsön-üzlet országos szervezése. A budapesti Terézvárosi takarékpénztár részvénytársaság a magyar kir. kereskedelmi minisztertől a pénzügyminiszter hozzájárulásával 60 evre engedélyt nyert arra, hogy a zálogkölcsön-üzletet az egész országban a következő feltételek mellett folytathassa: értékpapírokkal 8 százalékos, ékszerrel 12 százalékos, aruk és egyéb ingóságokkal 15 százalékos, kamat alapján. A takarékpénztár jövedelme 75 százaléka erejéig zálogpénztári utalványokat bocsásson ki. Az új üzletágra az intézet legalább 2 és fel millió forintot fog fordítani, alap-tőkéjét emelvéga teljesen felemelni szándékozik. A kormány fenntartotta magának a jogot arra nézve, hogy ez a fizetési felügyeletére miniszteri biztost küldhessen ki. Ugy halljuk, hogy az intézet haladéktalanul hozzáfog az üzletágra vonatkozó előkészítési munkálatokhoz.

A chicagó-collectionnak
 tulajdosa és szétküldése a 12 értékes tárgynak csak még rövid időig tart. Mindenki tehát saját érdekében szerezze meg mielőbb, mivel ilyen alkalom többé nem jön, a 12 értékes tárgy, melyek közt egy gyönyörű és jó remontoir zsebóra is van, a 11 még nem létezett potom arban
3 frt 70 krért
 küldetik szét. Egy pontosan járó remontoir zsebóra nikelizott, 1 elegáns óralánc, 1 koronatarca szép és tartós, 1 szép jegyzőkönyv, 2 kezelő-gomb aranyozott patentzárral, 1 jó tollkes, egy mechanikai írón, 1 zsebtűz készlet igen celszerű, 1 szép nyakkendő, 1 zsebben hordható töltött tükr, 1 imitált teknőc zsebfűz és egy juxtárgy, mindössze 3 frt 70 kr. Az óra magában felér a pénzét, és visszaadom mindenkinek a pénzét, ha az óra pontosan nem jár. Aki egy jó és olcsóórát akar, rendeljen azonnal. Szétküldés utánvétellel.
 Rabinowicz óraszétküldési raktára Wien L. Wallfischgasse 4 M. N.

Bpesti közuti vaspálya-társaság
 XXX. rendszámszámú
 f. évi április hó 29-én délután 3 órakor a társulat sa át épületében V. Lipót-kört 22. sz. alatt fog megtartatni.
 „SZ. GELLEERT”
KÖNYVNYOMDA
 BUDAPEST,
 Döbrentey-utca 18. sz.
 elvállal mindennemű NYOMTATVÁNYOKAT.

BUTOROK
 részletfizetésre
 legolcsóbban kaphatók
EHRENTREU és FUCHS testvérek
 Budapest, VI., Teréz-körút 8.

RÉTAY és BENEDEK
 ezeltől
KRISZTA és TÁRSA,
 miseruhák, egyházi szerek, zászlók és egyleti lobogók gyára,
 Budapest, IV. ker., Lipót-utca 21. sz.
 A nagymélt. és főtisztelendő Császa György káloesal érsek és a budapesti oltárelyzet egyedüli szállító.
 Ajánlják bőven felszerelt raktárukat, nevezetesen: miseruhákat, templomi zászlókat, tűzoltó-iskolai és temetkezésegyleti, iparos-dalegyleti lobogókat, szentségtartókat, kelyheket, áldoztató kelyheket, kereszteteket, füstölőket, oltárlámpákat, csillárokat, szobrokat nagy választékban. Elfogadjuk stációképek és szentképek festését; oltárok, Mária-trónok, Krisztus-sirok és szószékek akármilyen rajz szerinti művészies elkészítését. — Egyházi kelmék, csipkék, falfeszületek, búcsújáró feszületek nagy választékban kaphatók raktárunkon. 6-52
 Kívánatra készségesen küldünk bérmentve árjegyzékeket, alkalmas mintákat.

Spezialista sérvkötőkben
 cs. és kir. osztrák-magyar és belga kir. szabadalom. Kitüntetett Brüsszelben 1893. aranyérem és díszokmánynyal
Keleti-féle sérvkötő
 orvosi tekintélyek véleménye szerint a legtökéletesebb ezen nembn, nem csuszlik, nem gyakorol kellemetlen nyomást és eltávolítja zsebszerű szerkezeténél fogva az eddigi sérvkötők hiányait. Egyoldalu 3-8, kétoldalu 12-16. Továbbá gyáramban készült: Suspensorium, görcsérharisnya, hasvötök, orthopaedia fűzők, mű-lábak, műkezek, egyenes-tartók és mindenféle gummiárúk.
 Megrendeléseket pont. és disk. eszközöl
KELETI J.
 cs. és kir. szab. küzserész és orvossebészeti műszerész
 BUDAPEST, Koronaherczeg-utca 17



A gardaközönség lekedveltebb kaszája.



A szállítás április hó 1-től naponként történik.

1 darab	85	90	95 cm. hosszú
Ára	1 frt 10 kr.	1 frt 15 kr.	1 frt 20 kr.

I pár kasza-üllő és kalapács 1 frt 10 kr.

Egyedül csak a „Villám-kaszám” felelnek meg a gardaközönség teljes kívánságának, különösen az által, hogy a „Villám-kaszák” erős nyakkal, rékony, igen könnyű pengével vannak készítve és egy rendes kaszás ember kezéhez igazítva, nehogy még kovács kézhez kelljen adni a nyakát hajtatni, mi által a kasza hátulja rendesen kilygyul.

A „Villám-kas-ákát” kikalapáltan, ami által már ki vannak próbálva, 10 darabonként postán bérmentve utánvét mellett szállítom, az esetleg meg nem felelők saját költségemen visszaküldhetők kicsérésel végett.

Tisztelettel

VIOSZ ELEMÉR.

gazd. gépek gyári raktára és a „Villám-kasza” egyedüli szállítója. DEVECSER (Veszprém).

Legtöbb ellátással ellátva.

30 drb után 1 drb ingyen kifizető.

MI-

előtt tavaszi és nyári ruházatot stb. szükségletét fedezni, kérjen egy dusan összeválogatott a legdivatosabb szöveteket mutató mintagyűjteményt

SCHWARZ MÓR
cs. és kir. szab. finom szövet- és gyanjelme-árak raktárából Zwittau 4. (Brann.)

A legkisebb mennyiséget is elküldöm. A meg nem felelő árut visszaveszem.

Mintákat bérmentve.
Szép mintakönyvem a szabó uraknak 50 kr. be-
különb. ellenében, a mi az első megrendelésnél betudható.

FRIEDENSTEIN V.

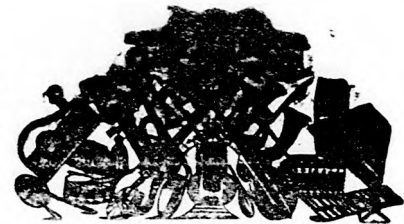
hirdetési irodája

Bpest, bálvány-utca 2.

Május 5-től

Teréz-körút 3.

I. em.



STOWASSER J.

hangszergyáros, cs. és kir. udvari és hadserogszállító.

BUDAPEST,

II. ker., Lánchíd-utca 5.

Saját gyártmányú fuvó, vonó és ütőhangszerek, kitűnő erős hangú czimbalmok és azok alkatrészeiről nagy képes árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve. 9-15

Elpusztíthatatlan erős orgona harmonikákról külön árjegyzék kérendő.

Mindennemű hangszerek és harmonikák javítása a legolcsóbb árban eszközöltetik.

UDVARY MÁTYÁS

órás és ókszerész Budapesten, 8-10 Kerepesi-ut 57. sz.

Munkácsy-kávéház mellett.

Valódi genfi órák,



arany
ezüst ókszerék látsze-
rek és mérnöki műsze-
rek raktára.

Javítások pontosan
és írtállás mellett
eszközöltetik.
Képes árjegyzék
ingyen.

Főt. Plébánia-Hivataloknak.

A „Szent Gellért” könyvnyomda tisztelettel adja tudomásul, hogy ezentul az összes egyházi nyomtatványokat raktáron fogja tartani, melyek a legjutányosabb árakon lesznek kaphatók. Eddig raktáron vannak és azonnal küldhetők: **Testimonium Confirmationis 100 darab 50 kr.**

Kivonat a születési anyakönyvből 100 drb 60 kr. — Halálzási értesítvény 100 drb 70 kr.

Keresztelési, Házassági és Halálzási űrlapok,

magyar szöveggel 25/40 cm. finom erős papírra nyomva: 100 darabja 1 frt 20 kr. ugyanez magyar és latin szöveggel kisebb középerős papírra nyomva 100 darab 1 frt.

Továbbá kaphatók: **községi hitelszövetkezeti tagsági és törlesztési könyvecskék.**

Ezen nagy 8-rétű 8 oldalas, erős borítékkal ellátott könyvecskék darabját 2 krajcárjával adjuk.

A „Szent Gellért” könyvnyomda ezenkívül elvállal mindennemű megrendelést, egyházi, községi és magán jellegű nyomtatványokat és szállítja azokat a legrövidebb idő alatt, s legjutányosabb árakon; erős, jó papírt ad s tetszetős, csinos kiállításra nagy sulyt fektet.

Tisztelettel kérjük a főt. Plébános urakat, a községi elöljárókat, a különféle egyletek tagjait s minden katolikust, hogy nyomdai megrendeléseiket ezentul ne zsidó vagy szintelen nyomdában eszközöljék, hanem keressék meg a „Sz.-Gellért” katolikus könyvnyomdát, mely mindenkor rendelkezésükre áll s így is támogassák a kath. ügyet. Fogjunk össze valamennyien, akkor boldogulunk.

Könyvnyomdánk mint a katolikus érdekek megrendíthetetlen támogatója, büszkeségét helyezi abba, ha az igényeket minden tekintetben kielégítheti s a megrendelőktől csak dicséretet arathat.

Tisztelettel

Budapest, 1894. április 12. (I., Döbrentey-utca 18.)

a „Szent Gellért” könyvnyomda.